

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemov mesečno . . 1-80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 33 v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvarsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Laški napadi pri Tržiču in Selcih odbiti. - Novi uspehi pri obrambi in napadih na Ruskem. - Težki boji na obeh bregovih Somme.

Dobro povedano.

»Slovenec« je nedavno priobčil dopis z Goriškega z napisom »Fragmenti«, ki ima jako zdrave in premišljenja vredne misli. Tamkaj stoji med drugimi tudi tale stavek: »V gotovih delih naše slovenske zemlje je vladalo še tik pred vojsko prepričanje, da je Gorica in Goriško nekje tam na Laškem.« Zali bog, ne samo »v gotovih delih«, ampak splošno povsod po Slovenskem je bilo to mnenje. Odkod ta žalosten pojav? Ali je kriva tega šolska izobrazba? Rekel bi, da in ne. V šoli se morajo otroci na dolgo in široko učiti zemljepisja drugih krajev s katerimi ne bodo prišli nikdar v dotiko, domača zemlja, ožja domovina, pa jim ostane nepoznana. Štajerci so le malo poučeni o Goriški in Primorski, Goričani in Primorci pa o južnem Štajerskem. Dasi je slovenska zemlja tako majhna, da se slišijo topovi od soške fronte na najoddaljenejšo njeno točko — in vendar taka nevednost in sicer ne samo med preprostimi ljudmi, ampak tudi med akademičnimi izobraženci. To pride odtod, ker se mi vse preveč zanimamo za tujino, za daljne kraje, kakor pa za naše Slovenske gorice, Dravsko polje, za naše koroške doline, za naša Brda, za našo solčno Vipavsko in za naš skrivnostni Kras.

Vlada ne bo nikdar vpeljala domačega zemljepisja prej v šole, dokler se mi sami za to ne potegnemo. Mi pa se za kaj takega niti ogrevati ne moremo, dokler nimamo natančnega opisa slovenske zemlje. Zato bi po moji slabi pameti bilo najboljšje ako bi odbor Mohorjeve družbe takoj, ko se skonča »Zgodovina slovenskega naroda«, začel izdajati obširen opis slovenske zemlje. V ta namen bi se naj Mohorjeva družba že zdaj obrnila do naših znanih pisateljev in jih prosila za sodelovanje in pomoč. Ako opisujejo nekateri svoja potovanja po Rusiji, Italiji, Švici in po Nemškem, jim gotovo ne bo manjkalo zmožnosti za tako domo- in rodoljubno delo, kakor bi bil opis domačih krajev.

Kako bi se čudili Kranjci in Primorci, ko bi se odrgnile pred njimi Slovenske gorice v vsej svoji lepoti in v vsem svojem prirodnem bogastvu. Oča-

rani bi gledali obmejne župnije: Svečino, Sv. Jurij ob Pesnici, Št. Ilj, Št. Jakob, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Peter pri Radgoni, ako bi se vse natančno povedalo, kakšne so tamkaj dejanske razmere, kakšni so ljudje in kakšna je cerkev in šola in jezik, ki se v njih sliši, kako dobro vino raste po teh gričih in kako sočnato travo imajo te dolince, tako bi marsikateri zgrabilo hrepenenje po teh solčnih in prijaznih holmih, da bi se tamkaj naselil, ali jih vsaj enkrat v življenju prišel pogledat in se naslajati ob pogledu. Kako bi Štajercu poskočilo srce radosti, ko bi čital, da raste na slovenski zemlji, namreč na Primorskem južno drevje: figa, citrina, oljka, murva, palma in lovor, da stanujemo Slovenci celo ob morju, da imamo torej vse, karkoli nam more nuditi mati zemlja.

Če bi se še povsod opozorilo, kaj bi bilo v tem ali onem kraju najpripravnije, česar bi se naj ljudje posebno oprijeli, tukaj vinogradništva, tamkaj živinoreje, tukaj sadjarstva, tamkaj vrtnarstva, bi bilo to obenem velikanškega gospodarskega pomena. Seveda bi se morale potem osnovati na različnih krajih različne šole, različne zadruge, gospodarska društva in podporne posojilnice, ki bi posamezniku dale pouka in sredstev za njegov stan in poklic. Na mnogih krajih bi se morebiti obnesla ta ali ona tovarna in če ne druga, vsaj tovarna za kranjske klobase in za spodnještajerske kopune. Take tovarne bi prišle zlasti zdaj v vojskihni časih prav, pa jih ni nikjer. Mogoče sili somu smeh na usta. Le počasi. V Mirnu pri Gorici so se čevljarji združili pod vodstvom svojega župnika, sedanjega tolminskega dekana in goriškega deželnega poslanca, g. Rojca, in si sezidali tovarno čevljev. Sedaj je to eno največjih podjetij te stroje v Avstriji in tudi na najboljšem glasu, v katerem se godi 300 delavcem dobro, da jim ni treba stradati vsakdanjega kruha. Eden bi kaj takega ne bil zmogel. »S združenimi močmi« je šlo. Tudi bi tovarna najbrž ne bila tako napredovala, da bi ne bilo zraven razumnega, a tudi pogumnega vodstva.

Česar ne zmore eden, to bi jih zmoglo sto, česar bi ne zmogla ena občina, to bi jih zmoglo deset. Korajžje je treba in pa ljubezni do ljudstva. Ako hoče naš narod ostati gospodar na svoji zem-

lji, ne zadostuje samo umska izobrazba in narodna navdušenost, temveč veliko bolj še gospodarska neodvisnost. Čeprav smo majhni, vseeno smemo zapupati v svojo moč. Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Kakšne namene ima z nami božja Previdnost, nam je neznan. A da nas Bog ne bo pustil poginiti, dokler smo mu zvesti, to je gotovo. Zato pa moramo svoje misli obrniti k nebeškemu Očetu, ki je tudi naš Oče, da blagoslovi nas in naše delo, katero moramo začeti takoj, kakor pravijo »Fragmenti« v zadnjih stavkih: »Že sedaj moramo paziti, da ostanejo naša tla v resnici avstrijska in slovenska. Že sedaj moramo gledati, da pridejo nova industrijska podjetja, ki nastanejo po vojni, v domače roke, v naše roke, da ostane naš jug za vedno avstrijski.«

»Pozabiti pa ne smemo, da je bil oni, ki je vztrajal z našim ljudstvom od začetka težkih dni, ki se ni ustrašil ne kolere, ne sovražnih izstrelkov, naš slovenski duhovnik.« Da, tega ne smemo pozabiti. Duhovnik je bil, ki je tolažil naše ljudstvo ob času turških bojev, on je bil edini, ki ga je učil v srednjem veku in se z njim pogovarjal v domačem jeziku, on je bil, ki ga je prebudil k narodnosti, on mu je spisal prve knjige, on mu je odprl prve šole, on mu je prvi ustanovil posojilnice, sploh, on mu je prvi kazal pot do napredka in prave svete. In dandanes, kdo čuti najbolj z narodom, kdo je njegova glavna opora? Duhovnik. On se poteguje najbolj neustrašeno za njegove pravice, on žrtvuje tudi zadnji vinar za narodne namene. On ga nesebično zastopa v državnem in deželnem zboru, on vodi brezplačno posojilnice in ustanavlja nove, on nasvetuje s prijateljsko besedo, kjerkoli more in tudi pomaga, če je mogoče. Zdravna bi že ne bilo več našega naroda, če bi ne bilo slovenske duhovščine. Zato bi bilo prav, da bi knjigo: »Slovenska zemlja« ne krasile samo slike posameznih krajev, cerkev in šol in drugih javnih poslopj, ampak tudi slike naše slovenske duhovščine brez razlike njenega dostojanstva. Vsi se trudijo za narod (in za Mohorjevo družbo so gotovo duhovniki največ storili), vsi bi naj torej dobili to skromno plačilo od nje. Da bi ne izostale slike drugih priznanih ljudskih voditeljev in dobrotnikov, kakor poslanece, učitelje, zdravnikov, odvetnikov in

nam prijaznih vladnih uradnikov, se razume samoobsebi.

Kadar bi imeli opisano našo zemljo, naša mesta, trge in vasi, naše župnije ob Dravi in Muri in Savi in Soči, potem bi se ne zanimali več toliko za tuje dežele, kakor je omenil dopisnik v »Fragmentih«: »Na drugi strani se pa zanimamo vse prej za to, kar je daleč od nas kot za to, kar nam je bližje. So pač momenti, ko je naš pogled obrnjen vse prej, kaj se godi v kitajskem parlamentu, ko razmotrivamo o Juanšikajevih politiki, kot da bi gledali na domače koristi, na slovensko zemljo. Čemu pisati po naših časopisih slovesne članke, ki bi bili primerni za visoke diplomate, odločujoče usodo Evrope, ki pa še naših časopisov niso nikdar videli, še manj jih bodo pa kdaj brali. Odložimo vso megalomanijo in bodimo skromni. Srbi so letali visoko, sanjali o velikanski jugoslovanski državi in poginili v svoji domišljavosti. Resno svarilo za nas, ki smo najmanjši kulturni narod v Evropi. Bodimo previdni, predvarimo vsako besedo, predno jo izrečemo, izberimo si modrost za svojo spremljevalko, da ne uničimo same sebe v svoji neumnosti. Zato pa pustimo druge narode pri miru. Bodo opravili svetovno politiko tudi brez nas. Rajši pogledimo na naše njive, kako jih bomo pognojili, na naše travnike, kako jih bomo zboljšali, na naše vinograde, kako jih bomo obdelali, na naše trge in vasi, kje bi se dalo začeti kakšno industrijsko podjetje, ki bi prinašalo našim kmetom dobička, obrtnikom zaslužka, našim delavcem zavetja, da bi se jim ne bilo treba potikati po tujini in prodajati svoje zdravje in telesne moči za denar, ki od daleč ne odtehta njihovega truda. O vsem tem bi naj razpravljali opis slovenske zemlje.

A na glavno ne smemo pozabiti, namreč na duševno kulturo, na umsko izobrazbo, ki je podlaga vsakega napredka. V ta namen moramo slovenskim otrokom preskrbeti slovenskih šol, kjer si bodo od prve ure naprej lahko likali srce in um. Zlasti po mestih je to velikanske važnosti. Ako mora otrok v šoli poslušati učitelja v drugem jeziku, kakor ga je navajen od doma, potem je njegova izobrazba nepopolna, pomanjkljiva in brez koristi za življenje. Ker ne razume učitelja, hodi v šolo nekaj let, ne da bi se kaj naučil. Nazadnje še

LISTEK.

Junaški ljudje.

Čudoviti so ti ljudje! Navezani so na svojo zemljo, na svoje hiše, na slednjo njivico in tratnico, kot bi bilo srce prirasteno na dom. Iz gora grmi, iz zatišij, da se trese zemlja. Granate rižejo zemljo, šrapneli se razpokavajo. Zrakoplov kroži kot zmaj nad glavami in grozi s svojim brnečim glasom, strojna puška reglja, v neenakomernih pokih se oglašajo pehota. Po cesti gre tren, voz z ranjenci... Tam v daljavi se je dvignil dim... In med vsem tem, med padanjem granat in krogel, med peklenjskim pokanjem so ljudje obdelali polje, kot bi nič ne bilo. znesli domov... Nad cesto sem videl starega moža, ki je kosil travo, napol suho jesensko travo med grmovjem, ki mu je ostala od poletja.

»Kosite, oče?«

»Da! Bo pa za steljo, za konje, ko nimam več krave. Nimam drugega delati.«

Tam nese nekdo zelenjavo v košu. Granata žvižga preko hriba ter se raz-

poči in zakoplje v rjavo zemljo. Postoji s košem in gleda za njo: »Eno figo je zadell!«

Motika poje v kameniti zemlji.

»Moramo okopati, je malo pretrdo.«

Nekoliko proč se je odkrenil iz kritja strel našega poljskega topa, a motika se ni dala motiti.

»Da, moram že zdaj malo zagradi-ti; pozneje bo drugega dela dovolj...«

Ta stavek, ki dela plot iz trnja ima trdnostjo vero, kot mnogi stotisočeri... Kadi pipo in ga ne briga, jaz pa ob vsakem strelu dvignem glavo.

Večer je... Mrak je prišel od bogvekod in se naslonil z rokama na Kru in Matajur, prekopicnil se s telesom in padel v dolino. Zdaj je mir pri nas, v vaseh, v hišah, v vsakem posamezniku. Družine bodo povečevalje bomo večerjo, pomolile in pospale. Vojaki se bodo vlegli in se počili po dolgem in težkem trudu dneva ter sanjali o svojih. Le tu pa tam se bo zasilal glas stražine hoje, hrkanje konja...

Toda ne, ne! Noč je pretemna... Treba, da se razsvetli, da se naredi dan. V teh dneh ni počitka, to je večno delo brez nehanja...

Na temnih obrisih nasprotnih hribov se je posvetilo kot iskra, preletelo v žvižgu zrak in udarilo... Prvič... drugič... Zganili so se ljudje, vojaki planili... »Ni miru! O Bog, nam pomagaj!«

»Gori!«

»Nesi otroka! Popadi obleko!«

Ljudje kričijo, vlačijo iz hiš... Mati z otrokom je padla. Tam joka deklica. Plamen se dviga in je jasen cilj sovražniku. Granata na granato... Vojak je zastokal, zajokal konj!...

»Bežimo!«

Konjska kopita in podkovani čevlji bijejo ob razsvetljen klanec. Ogenj je zgrabil za rob strehe druge hiše in se v veselem sunku pognal kvišku.

»Kje je Anka?«

Granata je padla na gorečo hišo, da se je dvignil peklenški žar isker in razdejanja, tramovi in ogorki so planili in padli na drevje, na ljudi. Žena se je zgrudila...

»Kje je moja Anka? Ljudje božji, kaj granata! Ali moje Anke ni! Ni!«

Jokajoče prošeči glas je pretrgal klic: »Gasimo!«

»Gasimo!« Nekdo je pristavil le-stvo. Dekle je prineslo škaf vode. Bum! — v dalji sto korakov! Ljudje so planili

na delo, da je kapal znoj... V zraku je tulilo...

»Kaj delate, ljudje neumni? Rešite se!«

»Da nam vas zgori! Gasimo!«

Tretja hiša se je ognila v rdeč plašč in se smejala s hudobnim mefistovskim smehom. Ljudje so ubijali ta porogljivi smeh in krvaveli... vsako granato je pozdravil pogled zaničevanja... Med vse se je mešal tenek onemogel glas:

»Moja Anka! Ubili ste mojo Anko!«

Jasen dan je kazal čistoto svojega neba, belino visokih hribov in brda in poljane, in pravil nekaj resnega, hladnega na srce... Človek bi se stresel ob vsem tem. Hudo bi mu bilo... Pa ne poslušaj, ne misli. Živeti je še čas, pride novo življenje in bo šepetalo veselo pesem na uho, glasnejšo od kanonov.

Na njivi so naše ženske... Telesa se vpogibajo... Da je kratek čas zveni govoriča in smeh... Toda kje smo? Kje v sredi države? V kraju, varnem pred cigani in potepuhi?

Ena izmed žanji se je dvignila, zasenčila oči in dejala pogledavši v daljavo: »Kje so?«

pisati in brati ne zna. Potem ni čuda, da so tisti otroci, ki nimajo pouka v maternem jeziku, najbolj zaostali v izobrazbi in da nima država od takih ljudi kaj posebnega pričakovati.

V interesu države je torej, da dobe slovenski otroci v Trstu, v Gorici in drugih mestih slovenskih šol, kjer se bodo res kaj naučili, ne pa postali janičarji Avstriji sovražnih narodov. Zdaj je čas, da se vzdigne cela Slovenija in zahteva enoglasno za 56.000 Slovencev v tržaškem mestu slovenskih šol, ljudskih, meščanskih in strokovnih. V imenu avstrijske misli naj se to zgodi. Naš apel ne sme biti naslovljen na gluha ušesa, kakor pravi nekdo v isti številki »Slovenca«: »Naši slovenski zastopniki bi morali do odločilni faktorjev, ki bodo gotovo znali ceniti našo lojalnost in ki nam bodo pravični, bolj pravični, nego nekateri naši laški so- deželani.«

V Trstu, ki se nam v bodočnosti smehljaja kot kraljica Jadranskega morja naproti in nam ponuja svoje bogastvo, bi se njej že letošnjo jesen odprlo več slovenskih privatnih šol, za katere bi imeli skrb ne samo Tržačani, temveč tudi drugi Slovenci: Po vojski bi jih gotovo prevzela država. Če ne bomo tega sedaj storili, zamudimo priliko, ki se nam nikdar več ne povrne. Le tedaj bomo res lahko rekli, da v »dalji vidimo, kako postaja naša Gorica avstrijska in slovenska, v dalji vidimo in sanjamo o resnično avstrijskem Trstu, ki daje avstrijskim narodom svoje pravice.« Pri tem nam je treba imeti pred očmi tiste besede, katere imajo »Fragmenti« pred epilogo: »Naša izmučena Goriška nam kliče, ne politike dvornih svetnikov, pa tudi ne politike sentimentalnosti, ampak politike treznega prevdarka, energije, doslednosti, nesebičnosti in delavnosti nam treba za kulturni, narodni in gospodarski razvoj, pri delu za našo domovino, za mogočen steber mogočne habsburške monarhije.

Epilog.

Kakor se povsod pripravljajo na bodočnost, tako bi se naj tudi mi. »Fragmenti«, iz katerih sem črpal svoje glavne misli, imajo veliko poučljivega v sebi in je upati, da se dotičnik še večkrat oglasi. Veselilo bi me, če bi s ek mojemu članku tudi kdo oglasil in povedal svoje mnenje. Prva pomlad našega naroda se je začela leta 1848. Takrat smo bili še skoraj nepripravljeni. Sedaj upamo, da nam napoči po vojski druga pomlad. Naj bi nam torej Mohorjeva družba za to pomlad preskrbela opis slovenske zemlje, da bomo vsaj na zemljevidu, na papirju združeni v lepo enoto in se bomo tako laglje drug drugega podpirali. Četudi bi delo stalo veliko truda, vendar bi bilo velikanske važnosti. Ljudstvo bi gotovo prebiralo tako knjigo z velikim užitkom, pa še z večjo koristjo za svojo narodno zavest in gospodarski napredek. Ob enem pa bi bila taka knjiga poznejšim rodovom nekaj pomnik iz dvajsetega stoletja. Čez sto ali dve sto let bi jo ta ali oni rodoljub odprl in ogledoval slike, da bi videl, kakšno zunanost je imel ta ali oni kraj ob koncu svetovne vojske, da bi preračunal naraščaj ali padanje domačega prebivalstva v posameznih trgih in župnijah tekom časa, da bi se tudi sam navdušil za kakšno domoljubno delo. Koliko se je trudil Janez Bajkart Valvazor, da je napisal knjigo: »Slava vojvodine Kranjske«. Žrtvoval je celo svoje

»Tam... Kaj jih moraš ravno videti? Kjer so tiste rjave črte. Bi rada enega za fanta?«

Smeh v celi vrsti. »Dober bi bil, bi mi kahal polento.«

Pok, pok, pok!...

»Oho, streljajo!« Za hip so se dvignile vse, pogledale, poslušale. — Pok, pok... zzzz, zzzz!...

»Kaj ste prišli ptičice streljat?« Smeh... Vpognile so se zopet, in delale dalje...

Pok, pok, pok, pok!...

»Kaj streljajo s fižolom?«

»Če ne znajo boljše, naj kar nehajo!«

»Tiho bodi, saj se šele učijo!«

Pok, pok!...

Tenko je nekaj žvižgalo, enkrat udarilo celo na kamen... Veterček se je pripodil po njivi in z njim se je podil smeh, poredni dovtipi in poki pušk... Slednjič se je sesedla na tla neka žena: »Ah, jej!« in prišla za nogo. Planile so k nji...

»Zdaj pa bo treba iti!«

»Ah, kaj! Čevlji ji je preluknjali in mezinice oraskale... Mala reč!«

»Pač, treba bo iti!«

Ustavile so delo med pokanjem pušk, stisnile orodje pod pazduho in šle v vas...

Fric.

premoženje za to delo. A s tem si je postavil trajen spomenik v naši zgodovini in si zaslužil hvaležnost nas vseh. Valvazorjev ni več med nami. **Pa s tem večjim zaupanjem se oziram na Mohorjevo družbo, da bi nam ona postala drugi Valvazor, ki bi svojo nalogo še lepše izvršila.**

Kdor je istega ali nasprotnega mnenja, naj se oglasi na tem mestu, da se ideja izčisti.

Zlatomašnik v bojni črti.

(Izviren dopis.)

V Gorici, 3. julija 1916.

To je samó v Gorici mogoče! Naj se le kdo ozre na vsa bojna pozorišča v Evropi in po svetu okoli, kaj takega ne bo dobil nikjer kakor edino-le v Gorici!

Tu bo vlč. g. stolni kanonik Mons. Ivan Ev. Kolavčič praznoval v nedeljo 16. julija svojo zlato sv. mašo, bo obhajal petdesetletnico svojega mašniškega posvečenja. To bo velik spominski dan za vlč. g. kanonika, a tudi velik prisrčen družinski praznik za prebivalstvo v Gorici in okolici.

Vlč. gospod jubilant je goriška duša skozi in skozi. Njegov rojstni kraj je Šempeter pri Gorici, kjer je 18. decembra 1842 zagledal luč sveta. Srednje šole in bogoslovje je obiskoval v Gorici, kjer je bil 15. julija 1866 posvečen v mašnika. Svojo prvo službo je imel v Biljah, kjer je deloval kot subsidiarij, kot kaplan in ljudski učitelj od 15. avgusta 1866 do jeseni 1. 1871. Nato je bil še nadaljnih šest let do 1. 1877. kaplan v Dornbergu. Potem je nastopil svojo službo v Prvačini, kjer je kot župnik ostal pet let od 1. 1877. do početka novembra 1882. Tedaj je prišel v Solkan. 23. oktobra 1882 je bil investiran od tedanjega knezonadškofa Andreja Gollmayra za župnika na župnijo Solkan; dva tedna pozneje je nastopil tukaj svojo službo. V Solkanu je deloval kot župnik nad 28 let. 9. junija 1910 je bil imenovan za kanonika stolne cerkve, katero mesto je nastopil na praznik Sv. Treh kraljev 1911. In tu ga vidimo še vedno.

Svoje življenje je torej preživel in služboval je vedno v Gorici in goriški okolici, v krajih, ki se — izvzemši Dornberg — sedaj vsi nahajajo v obsegu sovražnega ognja. Goričan je s celim srcem. Svoje mesto in svoj mašniški poklic ljubi s celim srcem. S celim srcem ljubi tudi svojo ljubo Gorico in nje krasno okolico. Ko je sovražnik prihrumel, ko je pričel sipati svoj pogubni in smrtonosni ogenj, se on ni za trenutek umaknil. Mnogi mnogi so se konečno umaknili iz Gorice, tudi duhovniki, on je ostal. Od celega stolnega kapitlja goriškega je edini on ostal na svojem mestu. Njegova častljiva postava je vsled starosti že zelo upognjena; njegova glava ne nosi več las, in kar jih še ima, so vsi do zadnjega beli kot sneg — toda njegov pogled je še vedno mladeniški, njegov duh živahen, njegovo srce polno ognja.

Vsi občudujejo njegov pogum. Stanuje v ulici Dreossi, v II. nadstropju. Vsi drugi so že davno zbežali v kleti ali vsaj v prtične prostore; on stanuje in sprejema še vedno v II. nadstropju, kakor v časih največjega miru. Nehote Ti postane tesno v prsih, ko slišiš iz njegove sprejemne sobe treskanje sovražnih strelcev in vidiš okna njegovega stanovanja obrnjena naravnost proti bojni črti. A do sedaj ni še prišel noben strel v hišo, kjer on stanuje. Res, čudovito pogumen je naš častiljivi jubilant. Štirikrat, šestkrat na dan gre po poti do stolne cerkve in nazaj domov. Strašna pot! Ob njej vidiš zidove, ki so jih granate razbile; drevje, ki so je granate raztrgale. Vidiš Strassoldovo hišo, po bombi presekano od slemena do tal; greš preko trga sv. Antona, ki so ga granate največjega kalibra razrile, da je bilo groza; greš ob hišah naprej, ki so ga sovražnih streljih razpraskane, poškodovane in podrtje. Potem stopiš na stolni trg, kjer so tri bombe iz sovražnega aeroplana povzročile toliko opustošenja. Na tej poti se je že kri pretakala, so umirajoči stekali, so mrtvi ležali. Naš zlatomašnik je še celo sam enemu podelil odvezo, ki je bil v neposredni njegovi bližini od granatnega drobca smrtno zadet! In navzlic temu vztraja na svojem mestu, brez strahu, samo iz ljubezni do svojega poklica in iz ljubezni do domače grude.

In da bi ga videli, kako on tudi dela! Za svojo službo v stolni cerkvi je vedno na svojem mestu. V spovednici stolne cerkve ga vedno dobiš, kadar ljudje spovednika pričakujejo. Dokler ni bilo vojaškega duhovnika, je vedno stal tudi ranjenim in bolnim vojakom ob strani v bolnišnici ob koncu ulice Dreossi. Spovedoval je; delil sv. obhajilo; imel tudi nagovore; tolažil. — Sploh je njegova ljubezen do bolnikov neprekosljiva. Sam je bil v svojem življenju mnogokrat smrtnonevarno bolan, mnogo je trpel in mnogo skusil. Zato ima njegovo srce usmiljenje do bolnika. Idite n. pr. v Solkan in poizvedujte, kaj je ljudem najbolj ostalo v spominu od prejšnjega župnika Kolavčiča. In ljudje Vam bodo povedali od

prvega do zadnjega: Bolnike je rad imel; spovedoval je rad! Da, bolne na duši in telesu je rad imel in jih rad ima še vedno, da jim pomaga, da jih tolaži in povzdiguje v smislu svete krščanske ljubezni.

Diči ga tudi čudovito zaupanje v Boga. To je podlaga njegovega poguma, celega njegovega življenja; to ga drži pokoncu in to ga tudi — varuje.

Evo zlatomašnika v bojni črti! Kdo bi se z njim ne veselil dneva, kjer bo iz dna srca izrekal hvalo vsemogočnemu dobremu Bogu za milosti dolge dobe petdesetletnega mašništva! Poznajo ga vsi v Gorici in nje okolici in vsi ga radi imajo. Zato pa se tudi vsi veselijo dneva 16. julija, ko bo slovesno zapel: Te Deum laudamus!

Pri italijanski armadi ob Soči.

Švicarski poročevalec G. Wagner je smel meseca maja letos z dovoljenjem italijanskega glavnega stana obiskati italijanske postojanke ob Soči. Peljal se je z avtomobilom od Krmina do morja. O tem poroča v »Journal de Geneve« med drugim:

Krmin pustimo na levi. To je majhno avstrijsko mesto, katero imajo sedaj zasedeno Italijani. V mirnih časih je bila tu carinska postaja na železniški progi Dunaj—Benetke. Peljemo se proti Soči. Mestoma jo že vidimo, kako poblesteva med zelenimi holmi kakor moder trav. Dospeli smo na skrajni rob te neizmerne ravnine, ki se razteza od Lombardije in Benetk proti alпам. Pred nami, ostran reke, se dviga divja, raztrgana gorska pokrajina. To so trdne postojanke avstro-ogrske čet. Pri Zagreju dospemo do Soče. Zagraj je velika vas. Tu so se vršili prvi ogorčeni spopadi. Od tedaj je vas samo še razvalina. Toda med zidovi, ki je očrnil od smodnikovega dima, cveto v razkošnem izobilju južne cvetlice. Ostanke cerkve kipe iznad pustih razvalin. Streha odstreljena, zvonik razpočen. Njegovi trije zvonovi, oropani svojih pokojnih glasov, vise v zijajoči črni luknji. Svetniški kip v notranjosti cerkve stoji na svojem starem mestu. Toda svetnikovo glavo je odnesel granatni drobec. Nekdo je glavo pobral in jo položil na glavni oltar. Tam leži sedaj ter se smehljaja krotko in pokojno, kakor se smehljajo svetniki v cerkvah. Skozi razstreljene cerkvene zidove pregledaš tek Soče gori do Gorice. Bele hiše plamteče zaželenega in plamteče branjenega mesta se stiskajo k zelenemu pobočju. Dolge mesece naskakujejo tu Italijani. Toda mesto leži zanje še vedno v daljni, nedosežni dalji. Sedemo v avto in se peljemo po zagrajskih cestah, ki jih obrobajo razvaline. Peljemo se skozi drugo vas. Mogočen grad, ki sanja v miru dražestnega starega parka, se nam dviga nasproti. To je Castelnovo, letovišče princa Hohenlohe. Gosposko hišo so raznovrstni izstrelki hudo preluknjali. Širno vežo krase freske. Ena izmed stenskih slik predstavlja prehod preko Soče. Toda uniforme naslikanih vojakov bleste modro, belo, rdeče — spadajo v čas, ki je davno minul. Sprejaj se svetijo v solncu Napoleonovi orli. Današnjim vojnosi- vim se ni posrečilo ponoviti velikega zgleda. V kotu parka so napravili majhno pokopališče. Krog petdeset Italijanov počiva tamkaj. Gomile so videti kakor sveže. Toda že jih bohotno prepletajo cvetlice. Spomnim se žalostnih grobov, ki sem jih bil videl v Champagni; vidim jih pred seboj, kako žalujejo mračni in zapuščeni v dolgih vrstah. Razlika je prehuda. Celo smrt kaže tu na jugu vesel, spravljen smehljaj. Cvetje posipa ondi, kjer so morali umreti ljudje v svoji mladostni moči. Puške zapraskečejo. Previdno se ozrem naprej. Žične ovire v globokih vrstah, jame in nasipi. Zadaj so avstrijski strelski jarki. Iz le-teh prihaja ogenj. Strojne puške izdravajo svoje trakove. Nekaj sto metrov pred nami leže postojanke. Jarki so nabasani z vojniki, gotovo. Ne vidiš pa niti enega izmed njih, samo kamenje, grmovje, zgorele trate. Kakor bi narava sama bljuvala smrt in pogubo.

Predno se Soča zgrne v morje, se oddalji od gora in teče skozi ravan. S svojih višin obvladujejo Avstrijci to ravan. Je prav smrtnonevarna. Zato so poizkusili maskirati cesto, kolikor se je pač dalo. Pa očitno ni veliko pomagalo. Iz jarkov tam na oni strani često poletajo krogle in zahtevajo svoje žrtve. Šofer uravna zato avtomobil na največjo brzino. V viharini vožnji pridrvimo v neko mesto. Čisto belo je, njegove hiše so nove in njegove ceste široke, kakor nič tako, kakor si drugače vaje v italijanskih mestih. To je Tržič. Mesto je evakuirano, ceste so prazne. Trgovine so zaprte, hiše razstreljene. Kamor pogledaš, vidiš luknje v zidovih. Na cestnem voglu še visi poštni nabiralnik z avstrijskim dvoglavi orlom. Orožnik nas ustavi. Prepovedano je hoditi po cestah. Ali jih vidite? Pod tem gričem, pod onimi drevesi stoji avstrijske baterije. Le-te ne trpe nobenega življenja v mestu. Ozremo se proti tej grožnji, plahi in potrti. Molk v zapuščenem mestu je le še grozljivejši in

težji. Iti se sme samo preko vrtov, ali pa tesno stisnjen ob hišah, da bi ne opazil sovražnik. Gremo torej preko vrtov. Polni so rož in peruniki. Oprijatljiv vonj napolnjuje solčni dan. Toda gori na gričih so avstrijske baterije. Sprejme nas strelski jarek. Dolgo gremo. Potem pridemo k morju. Ob obali leže velike, slovite ladjedelnice. Dimniki kipe visoko v nebo. Mornarični vojniki v vojnosivih uniformah strazi- jo tu. Zrak je čudno težak in strupen. Žareče leži solnce na zidovih. Hitro opaziš, da leži tu vsepovsod na stotine mrtvih trupel, le za silo pokopanih. Tuleč in žvižgajoč leté izstrelki preko naših glav. Prihajajo od zapada in vzhoda. Zamolklo in težko bobni grmenje topov, sedaj bliže, sedaj dalje. A so tudi trenutki, ko je vse tiho. Potem slišiš večno kipenje morja.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 5. julija. Uradno se poroča: V Dobrodoškem odseku je trajal predvsem na južni del planote namerjeni ogenj s topovi dalje. Napadalne poizkuse Italijanov na naše postojanke vzhodno od Tržiča in Selo smo odbili. — Na bojni črti med Brento in Adižo je sovražnik brezuspešno napadal naše postojanke pri Rodna in severno od doline Posina.

Pri Naborjetu in v dolini Sugana smo sestrelili po eno letalo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko poročilo.

3. julija: V odseku doline Adiče je obstreljeval včeraj sovražnik ljuto naše postojanke od Serravalle do Pasubio. Nekaj strelcev je zadelo tudi Alo. Naše topništvo je učinkujoče odgovarjalo.

Boj pehote na severnih slemenih Pasubio se ljuto nadaljuje.

V dolini Posina smo zasedli razrastle severozahodno od Monte Bruche, Molino v Val Zara in Scatolan pri Ruffredo. Nadaljevali smo podjetja v tem odseku proti južnim opirališčem sovražne obrambe Col di Costo, Monte Seluggio in Monte Cimone.

Na planoti Asiago smo potisnili sovražne oddelke čez severne robove Val d'Asa.

Primeroma mirno je bilo na ostali bojni črti, ker smo sestavno urejali napadalna sredstva v težavnem ozemlju.

V dolini Brenta so se borili oddelki na brežinah Monte Civarona. Sovražniku smo zadali znatne izgube in smo jih nekaj ujeli.

Živahno je delovalo naše topništvo v dolinah zgornji But in Bela.

Na kraški planoti je napadel sovražnik včeraj naše nove postojanke vzhodno od Selo. Po ljutem ročnem me- težu smo ga vrgli.

Nekaj letalcev je obiskalo zgornjo dolino Val d'Assa, vrnili so se nepoškodovani.

Naš tridentinski napad ni bil zaman.

Rotterdam, 5. julija. Vojaški sodru- dnik »Couranta« izjava: Ne moremo se izogniti vtisu, da bi se bil moral pričeti bodisi napad v Franciji ali ruski v Volniji, v Galiciji in v Bukovini pozneje, da bi skupni napori več koristili. Če odgovarja ta vtis resnici, se ni podvzel avstrijski napad na Tridentinskem zaman, ker je izzval pre- zgodaj pričeti napad Rusov.

Boji v Adiški dolini.

Basel, 5. julija. Italijanski listi se ču- dijo, ker avstrijsko topništvo v Adiški do- lini ljuto nastopa. Vsekakor sovražnik na Tridentinskem ni zelo oslavljen in razpo- laga z zadostnim številom topov in s stre- livom. V dolini Adiče pričakujejo Italijani tudi napada pehote.

Benetke v vojni.

Z italijanske meje pišejo o življenju v Benetkah: Vse gospodarsko in obrtno živ- ljenje se je ustavilo. Če je že podnevi nez- nosno, so pa noči pravo peklo. Nič več ne veš, kdo vlada tam, oblast ali drhal. Stotine stanovanj in hiš stoji zapuščenih ali pa so postale skrivališča zločincev, s ka- terimi v temi ni lahko sprejeti boja. Maj- hen hleb kruha, ki je stal še pred osmimi dnevi pol lire, najdeš sedaj le še s težavo kje za celi dve liri. Vseh 2000 cestic in ulicic, ki so liki labirint spleteno med ka- nali in trgi, se je izpremenilo v ravno to- liko skrivališč zločina in pregrehe. Prebi- valstvo zahteva energičnejše odpomoci. Toda nihče se ne zmeni za to. Vse je v mislih in na delu samo v fronti in za njo. Grozne prizore sem doživel na svetovno- znanem trgu pred pošto in Goldonijevim gledališčem, na Riva degli Schiavoni in na Campo San Polo. Zenske, otroci in starci so prosili zastopnike oblasti za varstvo pred zločinci, za kruh; grozili so, prekli- njali vojno, tulili in se krčevito oprijemali vojakom in karabinierjem za suknje. Ko nastopi noč, ne sme noben človek več za- pustiti hiše.

Iz seje italijanskega senata.
Curib, 5. julija. (K. u.) Senat je pričel razpravo o izjavi vlade 28. junija.

Zahteve Angliji nasproti.
Senator Marconi se je pritoževal, ker zavezniški Italijanom premalo zaslug pripisujejo. Anglija, Rusija in Francija smatrajo Italijane za revno ljudstvo. Le ena velisila je dobro umela razmere v Italiji, a opustiti mora upanje na gospodarsko nadvlado Italije, ki potrebuje več žita, premoaga in kovin. Anglija mora priznati tudi Italiji glede na tovarnine ladij tiste ugodnosti, ki jih je priznala Franciji. Ministrstvu zaupa.

Inozemstvo vplivalo na sestavo nove vlade. — Sonnino se razburja.

Senator Fracassi je zahteval, da mora dobiti parlament več poročil o vojski, kolikor jih dobi občinstvo. Ko je govornik opozarjal, da so znale med kabinetno krizo zvezne velesile odločno uveljaviti svoje nazore in želje, se je razburil Sonnino in zaklical: »To se ne ujemal.« Tudi Boselli je zaklical: »Ne sme se reči ni niti misliti se ne sme, da se more vmešavati in pristikati inozemstvo.«

Pritožba proti Slovanom.
Senator Novelist se je pritoževal proti nadzaveznici Angliji, ki prepoveduje uvoz italijanskih pridelkov. Vlada ničesar ne stori proti slovanskim odborom, ki vodijo vojsko proti koristim Italije.

Proti dogovorom.
Senator Macciotti je želel več stika vojnega vodstva in vlade z javnostjo; naj se tudi izognejo vsem pogodbam, ki bi lahko bodoče italijanske zveze motile.

Razstrelba v italijanskem mornariškem arzenalu.

Spezia, 5. julija. (K. u.) Včeraj popoldne je eksplodiral blizu пристanišča zaboj smodnika. Trije železniški vozovi so pričeli goreti. Ladij v пристanišču je več poškodovanih; mrtvih je več oseb. Državni podtajnik Daal Olio vodi preiskavo o zadevi.

Izbruh ognjenika Stromboli.
Lugano, 5. julija. »Tribuna« poroča iz Messine z dne 4. t. m.: Danes ponoči se je čutil silen izbruh ognjenika Stromboli. Po poročilih z Liparskih otokov je škoda velika. V Anconi in drugih mestih so ob 7. uri zjutraj čutili valovit potres, ki pa ni napravil nobene škode.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.
Dunaj, 5. julija. Uradno se poroča: Na višinah severnovzhodno od Kirlibabe v Bukovini praske s sovražnimi jezdec. — Naše topništvo je prisililo zahodno od Kolomeje opoldne na napad napredujočo rusko brigado, da je morala zbežati. Sovražnik je napadel zvečer južno od Sadzawke z močnimi silami. Povsod smo ga vrgli, mestoma po ljutem ročnem metazu. — Pri Baryszu, zahodno od Bučaja so vdrla Rusi začasno v naše postojanke. S protinapadom smo zopet pridobili prvotne postojanke. Pri Werbeni ob zgornji Stiri smo s sunkom avstrijskih čet privedli 11 ruskih častnikov, 827 mož in 5 strojnih pušk. Na tem bojišču se odlikuje že več dni staropreizkušeni sabotaški pešpolk št. 42. — Južnozahodno in zahodno od Lucka se je zopet izjalovilo veliko sunkov sovražnika s težkimi izgubami zanj. Pri Stiri, navzdol od Sokula do čez Rafalovko so zopet podvzeli Rusi svoje napade. Zahodno od Kolkov je poizkušal sovražnik z nastopom znatnih sil, da se ustali na severnem bregu. — Na številnih drugih mestih so odbili napade Rusov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.
Berlin, 5. julija. (K. u.) Iz velikega glavnega stana:

Vojna skupina maršala pl. Hindenburga.

Kursko obal so brezuspešno obstreljevali z morja. Proti bojni črti armad maršala Hindenburga podvzeta podjetja sovražnika so se posebno nadaljevala na obeh straneh Smorgona.

Skupine nemških letal so vrgle veliko bomb na kolodvore in na zbirališča čet pri Minsku.

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavorskega.

Rusi zopet napadajo na bojni črti od Cirinada južnovzhodno od Baranovičev. V deloma zelo trdovratnih bližnjih bojih smo jih odbili ali pa vrgli iz vlomljenih mest. Njih izgube so bile kar najtežje.

Vojna skupina generala pl. Linsingena:

Boji se razvijajo na obeh straneh Kostinhnovke (severnozahodno od Čartoris-ka) in severnozahodno od Kolkov.

Napadli smo tiste ruske oddelke, ki so prodrli čez Stir zahodno od Kolkov.

Izjalovili so se na mnogih mestih severnozahodno in južnozahodno od Lucka do pokrajine Werben (severnovzhodno od Berestečka) vsi z močnimi silami podvzeti poizkusi sovražnika, da bi nam pridobile pridobitve zopet iztrgal. Rusi so izgubili na ujetnikih 11 častnikov in 1138 mož, neglede na njih težke krvave izgube.

Letalci so napadli kolodvore in zbirališča čet pri Lucku.

Vojna skupina generala grofa Bothmerja:

Južno od Bariča se je bil ustalil sovražnik začasno na ozki črti v prvi črti.

Naše uspehe južnovzhodno od Tumača smo razširili.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Bitka pri Kolomeji traja dalje, vendar so se naporu sovražnika, da bi prodrl čez črto Berezov-Sadzavka, popolnoma izjalovili. Vedno bolj se čuti sodelovanje južnega krila armade grofa Bothmerja. Ruski protinapadi blizu Bučaja, ki so imeli namen, da bi preprečili napredovanje omenjenega krila, niso uspeli.

Na bojni črti armade generala Böhm-Ermolli razven topniških bojev nobenih posebnih dogodkov. Nasprotno pa je središče armade generala Puhala pri Werbeni ob Styr pridobilo nt ozemlju.

Med tem ko v Voliniji sovražnik s pomočjo novo došlih ojačenj nadaljuje svoje brezuspešne poskuse, da bi preobrnil položaj, so se ob Stiru od Sokula navzdol vneli večji boji. Zahodno od Kolkov odločitev še ni padla, na vseh ostalih točkah je sovražnik odbit.

RUSKO URADNO POROČILO.

2. julija: Boji na široki bojni črti južno od Stohoda trajajo dalje.

Sovražnik se poslužuje vsake prilike, da odločno napada. Posebno ljuto se vojskujejo pri Tristenu in Kijasu severovzhodno od Kizielina v prostoru južno od Buhilna in pri vasi Vola Satovska. V vseh bojih smo odbili sovražnika.

3. julija ob 3. popoldne: Ljut boj se nadaljuje med Stikom in Stohodom, južno od Stohoda.

Zadržali smo napad sovražnika južno od vasi Linievka. Privedenih je 16 častnikov in nad 800 mož kakor tudi več strojnih pušk.

V prostoru Zubilno-Zaturcy so odbiti napadi Avsrijcev v množicah s težkimi izgubami za sovražnika, nad 700 mož smo ujeli in zaplenili 3 strojne puške.

Zadržati smo morali naš napad vzhodno od Ugrinova, 13 km severovzhodno od Zviniačev, med Gorohovom-Luckom, ker so grozile z obkolitvijo sveže sovražne sile. Sovražnika, ki je napredoval, ob tej priliki je pogazilo naše konjenišvo in ga večinoma pobilo. Tu smo ujeli približno 8000 mož.

Na desnem bregu Dnjestra je napadel po številu veliko močnejši sovražnik pri Izakovu, 16 km južnovzhodno od Nizniov in 10 km severovzhodno od Tumača.

Po izpopolnjujočih poročilih so vjele čete generala Lešičkega v bojih pri Pečeničinu, 10½ km zahodno od Kolomeje, 7 topov in 4 topniške vozove za strelivo.

Na desnem krilu v prostoru pri Rigi je obstreljevalo naše topništvo na suhem in na ladijah sovražne postojanke.

Sovražni letalec je vrgel brez uspeha 20 bomb na naše vojne ladje in je izginil, ko ga je napadlo naše povodno letalo.

NAM GRE PRAV DOBRO.

Budimpešta, 4. julija. Med popoldansko sejo je došlo poročilo vrhovnega nemškega vojnega vodstva, ki je obveščalo o uspehu grofa Bothmerja pri Tumaču. Honvednega ministra so viharo vpraševali, naj pove kaj podrobnosti. Odgovoril je: »Nam gre prav dobro, več zdaj ne morem izdati.«

NAPREDOVANJE NAŠIH ČET V BUKOVINI.

Budimpešta, 4. julija. »Az Est« javlja iz Bukarešte: V Bukovini se bijejo zelo ljuti boji. Avstrijske čete so pridobile severnozahodno od Kimpolunga in pri Kirlibabi veliko na prostoru in so ujele nad dva tisoč Rusov.

IZJALOVljeni RUSKI NAČRTI.

Stockholm, 5. julija. Pod predsedstvom carja je zboroval v glavnem stanu vojni svet, ki sta se ga udeležila tudi Šulvajej in general Ruski. Razpravljali so tudi o vprašanju nadaljnjih operacij in ker je odpovedala preskrba ruske armade. Radi nemške premoči se je izjalovil načrt, da bi vpadli v Galicijo. Pričakuje se, da bodo zdaj poizkušali Rusi svojo srečo na severu. Izdajanje je popolnoma nesposobna. Armade v Bukovini so več dni stradale; za vzravnavo je pa poginilo v Voliniji 4 ti-

soč volov, ker niso imeli kaj jesti. Znatne množine moke so našli zmešane s cementom. Dosedanega načelnika intendature, kneza Tumanova, dosedanega poveljnika v Petrogradu, ki je vodil malouspel boj proti draginji, so odstavili. Po končanem vojnem svetu je odpotoval Ruski na svoje posestvo, ker se vrhovno vojno vodstvo ni strinjalo z njegovo pesimistično sodbo o položaju.

RUSI POŽIGALCI.

Bukarešt, 5. julija. Požar, zažgan po Rusih v Itkanih je trajal do večera zjutraj. Rusi do včeraj zjutraj Rumuncem niso dovolili pomagati; a nastop prebivalstva jih je prisilil, da so odnehali; s pomočjo rumunskih oblasti se je omejil požar. Da se mašujejo, so zažgali Rusi Gurahumoro, ki je do polovice pogorela.

VOLITVE V VARŠAVI.

Piotrkow, 4. julija. »Dziennik Narodowy« poroča iz Varšave: Volilno gibanje v Varšavi je prešlo v zelo živahno stanje. Vsi volilni odbori so sklenili v svrhu enotne izvedbe volitev kompromis. Za judovske zastopnike so določili 20 mandatov. Kakor se sliši, se je vsled sporazuma med posameznimi strankami zelo pospešilo prizadevanje za ustanovitev skupnega narodnega sveta za celo poljsko kraljevino.

KAKO POMAGAJO JAPONCI RUSOM.

Rotterdam, 5. julija. Ruska vlada je dobavila dozdej iz Tokia za 800 milijonov mark vojnega blaga. Japonske tvornice za topove se zadnje čase ne morejo več držati dobavnih obrokov, ker je izdelovanje zelo otežkočilo Anglija, ki je prepovedala izvažati jeklo.

Bukarešt, 5. julija. Rusi spravljajo številne čete in japonske težke topove proti Dornavatri. Pri teh topovih so japonski častniki in japonsko moštvo.

RUSIJA NAVEZANA NA INOZEMSTVO.

Stockholm, 5. julija. Predno so odgodili dumo, so tajno razpravljali o položaju industrije orožja. Opozarjalo se je, da je Rusija glede na strelivo popolnoma navezana na inozemstvo. Pri zadnjem velikem napadu so mogli nabaviti doma le desetino streliva, ki so ga potrebovali.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 5. julija. (K. u.) Iz velikega glavnega stana:

Od obali do potoka Ancre so delovali živahno le s topovi in metali mine; poleg tega manjši poizvedovalni boji. V zadnjih je bilo ujetih na desnem bregu Ancre neranjenih Angležev: 48 častnikov in 867 mož.

Težki boji se od sinoči dalje zopet bijejo na obeh straneh Somme. Sovražnik ni mogel do zdaj nikjer priboriti resnih uspehov.

Na levem bregu Moze je minil dan brez posebnih dogodkov. Francozi so poizkušali na levem bregu zopet napredovati z močnimi silami proti našim postojankam severnozahodno od utrdb Thiaumont, a zaman.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko poročilo.

5. julija ob 11. uri ponoči. Dan je minul mirno severno od Somme v po Francozih zasedenem odseku. Naše postojanke smo razširili južno od Somme kljub slabemu vremenu proti jugu in proti vzhodu. Polastili smo se poslopij med Asservilliers in Barleux in vasi Belloy-Santerne, ki jo popolnoma držimo. Astres je padel tudi v našo last, izvzemši malega otoka, na katerem se Nemci še branijo. Le v Astres smo ujeli 500 mož.

Topniški boji na levem bregu Moze pri Avocourt in na višini 304.

Nemci so podvojili na desnem bregu Moze svoje napore pri Thiaumont, ki ga od opoldne dalje zelo ljuto obstreljujejo z granatami velikega kalibra. Okolu 2. ure popoldne so Nemci po več odbitih poizkusih napadli utrdb Thiaumont, katere so se že četrtič polastili. Naše čete so ostale v neposrednem stiku z utrdbi.

Sovražno topništvo ljuto obstreljuje baterijo Damloup in La Lauffe.

Na ostali bojni črti nobenih dogodkov.

Angleško uradno poročilo.

4. julija. Poročilo generala Haiga: Boj je trajal na naši južni bojni črti cel dan. Na nekaterih točkah smo nekoliko napredovali. Pri Fricourt se je udal sinoči ostanek celega bataljona. V La Boiselle, ki je zdaj popolnoma v naših rokah, so se bili v zadnjih 24. urah ljuti boji z bombami. Močan nemški napad z bombami smo izlahka odbili z izgubami za sovražnika popoldne južno od Thiepval. Med Thiepval in reko Ancre obstreljuje sovražnik odločno naše nove strelske jarke. Neposredno severno od Ancre se položaj ni izpremenil. Danes je zelo delovalo topništvo pri Loos in pri utrdbi Hohenzollern. Včeraj popoldne se je popolnoma zrušil nemški presenetljivi

napad južno od Armentieres v ognju naših pušk in strojnica. Izgube sovražnika so bile težke. Naša letala, ki so metala bombe, so včeraj uspešno napadla važna železniška središča Comines, Comples in St. Quentin. Naše napadajoče patrulje letal so prodrele daleč v sovražno ozemlje in so zadele na veliko množino sovražnih letal. Živahno so se bojevali. Štiri nemška letala smo prisilili, da so se morala izpustiti na tla v svojih lastnih črtah; ravnotako tri, ki so poškodovana. Poleg naznanjenih nismo imeli drugih izgub.

Uradno angleško svarilo.

London, 5. ulija. Reuter svari pred pričakovanjem hitrih uspehov od ofenzive. Jasno je že, da se ozemlje pridobiva le počasi in da je pri tem treba računati s trdovratnim odporom. Občinstvo mora potrpeti.

»Trafalgar—Sedan—Skagerrak.«

Berlin, 5. julija. »B. Z.« poroča iz Londona: Pariški list »Humanite« so zaplenili 24. junija radi članka: »Trafalgar—Sedan—Skagerrak.« Članek se je bridko pritoževal radi molččnosti angleške admiralitete in radi oistre cenzure na Francoskem. Listu so zagrozili, da ga bodo ustavili, če ne bo »ubogal« cenzure.

Francoska napoved o koncu vojske.

Curib, 5. julija. Iz Pariza: General Borinelli je objavil članek z naslovom: »Bo li trajala vojska čez leto 1916?« V njem razpravlja, kdaj se bo končala vojska in pravi: celo pesimistično misleči del Francozov je prepričan, da se mora končati vojska jeseni, najpozneje ob koncu leta.

Stalni vojni svet sporazuma.

Curib, 5. julija. Stalni vojni svet sporazuma, katerega obstoj in razprave strogo prikrivajo celo narodom sporazuma, zdaj trajno posluje. Predseduje mu zastopnik Rusije veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

»Rešitelj« sporazum.

Pariz, 5. julija. (Kor. ur.) Min. predsednik Briand je izjavil včeraj v ameriški trgovski zbornici povodom svojega govora ob slavlju neodvisnosti: Ko se je pričela izkušnja, v katero je strmoglavilo svet zločinsko slavohelepe, je izpoznalo javno mnenje v Združenih državah, kdo brani sveto stvar narodov in svobodo. Američani so se postavili kljub pretiranemu kričanju propagandistov na stran svobode. Sinovi ameriške revolucije čutijo, da je sedanjí boj zadnji strašni izbruh v sporu svobode s trinoštvom. S svojo krvjo pišejo zavezniški osvobodilno listino svetu.

Lincoln Trebitsch obsojen.

Rotterdam, 5. julija. V Londonu so obsodili v triletni zapor ogrskega državljana, člana angleškega parlamenta Lincolna Trebitscha radi vohunstva na korist neke evropske velesile.

Dogodki na Balkanu.

Začetek ofenzive na Balkanu?

Lugano, 5. julija. »Secolo« poroča iz Soluna: General Sarrail se je s svojim štabom in srbskim prestolonaslednikom podal na bojišče. Vsi pričakujejo, da bo pričel z napadom.

Srbska vlada se seli.

Bukarešt, 5. julija. Tukajšnji ententini krogi govore, da bo srbska vlada v kratkem prenestila svoj sedež iz Krfa v Toulouse ali Marseille.

Za neodvisno zvezo balkanskih držav.

Moskovski list »Utro Rossiji« poroča, da se rumunsko, bolgarsko in grško časopisje vnema za rumunsko-bolgarsko-grško zvezo, ki naj bi priborila popolno neodvisnost balkanskih držav.

Venizelos.

Gené, 5. julija. Proti Venizelu se je ustanovila nova vojaška liga, katero je organiziral general Matica.

Pariz, 5. julija. (K. u.) »Agence Havas« poroča: Sotrudnik lista »Journal« v Atenah je imel razgovor z Venizelom, ki je izjavil, da bodo volivni boji zelo živahni. Venizelos je izjavil, da njegov povratek k moči pomeni, da se bo Grška priklopila ententi. Prepričan je o popolni zmagi liberalne stranke, ki se bo še z večjo večino vrnila v zbornico.

Ogorčenje na Grškem.

Kolin, 5. julija. Ogorčenje grškega naroda nad postopanjem Angleške in Francoske se tako očito kaže, da ententini diplomati nič več ne dvomijo, kako bodo nove volitve izpadle. Zato so sklenili, da ne bodo trpeli, da bi odpuščene čete tvorile vojaška društva. Zanašajo se tudi na državljansko vojsko.

Demobilizacija.

Sofija, 5. julija. »Dnevnik« poroča iz Aten: Demobilizacijski ukaz se nanaša le na črnovojne iz Stare Grške. Med mobilizacijo rekvirirane konje, mule, vozove in drug material bo vlada še nadalje pridržala. Mobilizirana armada je štela 260 tisoč mož. Od teh jih bodo razorožili 100 tisoč, 60.000 jih bodo poslali na dopust, na-

daljnih 100.000 mož pa ostane pod orožjem.

Žalosten položaj na Grškem.

Sofija, 5. julija. Iz Aten se poroča: Notranji položaj na Grškem je žalosten. Kruh se prav težko dobi. Tudi sicer bogata Macedonija ne more sedaj ničesar nuditi. Žetev v Tesaliji in Atiki je neznatna.

Resni nemiri.

Pariz, 6. julija. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča: Kakor javlja »Journal« iz Aten, so se pripetili na Mitilenah resni nemiri. Francoske čete so preprečile dejanske spopade med obema nasprotnima si strankama. Prefekt je bil prisiljen zapustiti otok. Isti list poroča, da je Venizelos zapustil Atene in se k odpočitku podal v Tutroki.

Uradnikom ukazana stroga nepristranost.

Bern, 5. julija. (Kor. ur.) Glasom pariskih poročil je grški notranji minister prepovedal uradnikom pod najstrožje kaznjeno, da bi se vtikali v politične boje ter ukazal zlasti policijskim uradnikom, naj se v izvrševanju svoje službe drže najstrožje nepristranosti.

Rumunski kronski svet.

Sofija, 5. julija. »Dnevnik« poroča iz Sinaje, da se je pod predsedstvom kralja Ferdinanda vršil kronski svet, katerega so se poleg ministrskega predsednika Bratianu udeležili vojni minister, načelnik velikega generalnega štaba, vsi bivši ministrski predsedniki, bivši zunanji minister Marghileman. Sklepi so tajni. Ve se le toliko, da se nanašajo na odredbe proti nadaljnim kršitvam meje. Po kronskem svetu je kralj sprejel Carpa in Marghilomana v skupni avdijenci. Oba politika sa po skupni avdijenci izjavila, da bo Rumunija ostala nevtralna in brezpogojno preprečila vsako kršitev meje.

Amerika in Mehika.

Bojevit predsednik Združenih držav.

Botterdam, 5. julija. Iz New Yorka se poroča, da je pred kratkim govoril predsednik Wilson o mehiškem sporu. Rekel je med drugim: Bojevit sem, a Amerika mora ostati v vseh okoliščinah za vsako ceno pravična tudi nasproti drugim. Wilsonov govor se različno tolmači.

General Villa napreduje.

Luğano, 5. julija. General Villa je, kakor se brzojavlja iz Washingtona, prekorčil z večjo armado ameriško mejo in zasedel več ameriških krajev, ki leže na meji.

Mehika odklonila nove Wilsonove zahteve.

Basel, 5. julija. »New-York-Herald« javlja: Carranza je odklonil vse nove zahteve Wilsona.

Carranzova nota spravljava.

Washington, 5. julija. (Kor. urad.) Reuter. Carranzova nota, ki je bila danes izročena državnemu tajniku Lansingu, je pisana spravljava. Naglašajo željo, da bi se težave mirno poravnale. Obečata dalje, da se bodo med tem časom uporabila vsa sredstva, da se prepreči kakršni težki pripetljaji. Carranza sprejme načelo posredovanja po predlaganih zastopnikih gotovih latinško-ameriških držav ter pričakuje naznanila, da-li so Združene države pripravljene, da tudi sprejmejo to posredovanje ali pa bi jim bila ljuba neposredna pogajanja. Nota ne odgovarja na Lansingovo vprašanje, da-li Carranza vstraja na svojem nalogu, ki ga je bil dal Tervinu, da naj napade ameriške čete, ako bi krenile v drugo smer nego proti severu. Kljub temu je splošno mnenje, da je nota za Združene države sprejemljiva in da je vojna nevarnost za trenutek odvrnjena.

Kdo je zagrešil poraz pri Skagerraku?

Kolin, 5. julija. »Kölnische Ztg.« javlja, da je nastal radi morske bitke pri Skagerraku hud, neprijeten spor med admiralom Jellicoe in Beatty; eden drugemu očitata krivdo na porazu. Dalje se poroča o nameravanih izpremeh na več višjih, zelo važnih poveljniških mestih mornarice. Admiral de Robeck, ki so ga odpoklicali iz grških vod, postane najbrže naslednik poveljnika brodogovja angleških križark, admiral Beattyja.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 5. julija. (K. u.) Razprava o predlogi glede na zopetno vojno podporo javnim uradnikom se je zaključila. Finančni minister pl. Teleszky je nato rekel, da ne pritrjuje, da bi pritegnili; v predlogu tudi častnike v zaledju, ker so njih pristojbine višje kakor v miru in ker uživajo marsikatero ugodnost, ki jih pogrešajo civilni uradniki. Naglašal je, da bodo morali po vojski vsi sloji zelo varčevati in se sprijazniti, da bodo zelo znaten del svojih davkov morali prepustiti državi. Medklic: »Kaj bo z armado?« pl. Teleszky: Teža se-

veda zdaj ne vem. To pa stoji, da je odpravila vojska veliko gesel, med drugimi tudi geslo, da je denar, ki se izda za armado, proč vrženi denar. (Velik nemir in medklci na levi. Čuj! Čuj! Na desnici zakliče posl. Rakovszky: Zakaj se niso uredile plače častnikom!) Fin. minister pl. Teleszky: Okolnost, da niso bile urejene plače častnikov, ni toliko vplivala na dogodke začetkom vojske, kolikor je vplivala okolnost, ker se ni brambna predloga dovolila dve leti prej. (Živahno pritrdjevanje na desnici, trajen nemir in viharni ugovori na levi.) Minister je končno priporočal, naj se sprejme predloga taka, kakoršno je predložila vlada.

Vihar v zbornici.

Budimpešta, 5. julija. (K. u.) Po medklicu poslanca Rakovszkyja glede na ureditev plač častnikom in po tozadevnih opazkih finančnega ministra dr. pl. Teleszky nastane med strankami opozicije hrup. (Medklici: »Ne trpimo takega zmerjanja!« »Minister naj umakne svoje žalitelje!« »Ogrsko armado zahtevamo!«) Finančni minister je večkrat izkušal nadaljevati svoj govor, a vedno ponavljajoči se medklci mu to zabranijo; končno se poleže hrup. Minister je končno prosil, naj se sprejme predloga brez vsakih izprememb. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Poslanec grof Julij Andrássy pravi na to, da noče zopet vzplamtiti žrjavice, a pribiti mora, da je storil finančni minister velikansko napako, ker je z ministrskega fotelja izzival opozicijo. Napaka je tim večja, ker bi morala biti zdaj najstrožja dolžnost vlade, da zabrani vse, kar bi lahko razburilo in razdražilo duhove. Na tej poti noče slediti finančnemu ministru; opozicijsko stranko prosi, naj postopa tako kot on in sicer izključno le zato, ker bi škodovalo nasprotno postopanje deželi. (Živahno pritrdjevanje na klopek opozicije.) Danes ne sme nihče preiskavati, kdo je zakrivil napake, ki so se pojavile, ko se je pričela svetovna vojska in kdo je odgovoren za takratne poraze. Odločno odklanja žalečo trditev finančnega ministra, češ da je opozicija kriva, ker se je zavlačevala uresničitev brambne postave. Krivi zavlačitve so tisti, ki so odklanjali izpolnitev zahtev opozicije, katere zahteve je upravičevala ravno vojska in ki so se najhitreje zato izvedle, za kar bi bila v mirnih časih potrebna desetletja. Trditev ministra je bil nepravilčen napad, ki ga ogorčeno zavrača. (Pritrdjevanje na klopek opozicije.)

Dr. pl. Teleszky je izjavil, da ni nikogar izzival in da tudi ni nameraval izzivati, marveč da so ga izzvali. Niti mislil ni, da bi preiskaval, kdo je zakrivil zamude in poraze, popolnoma pritrjuje predgovorniku, da se to danes ne sme preiskavati. Na izzivanja odgovarjajoč je zgolj trdil, da njegovo odklonilno stališče proti izpremembam gaž častnikom nikakor ni vplivalo na razvoj vojnih dogodkov tako, kakor so vplivale druge okolnosti. Zavaruje se proti temu, da bi iz kakšne njegove opazke bodisi kdajkoli izhajalo, da se morajo vzroki gotovih neuspehov iskati v okolnosti, da se je zavlačevala preosnova dve leti. (Pritrdjevanje.)

Predloga se je nato sprejela splošno, vse izpreminjevalne predloge opozicije so odklonili; po daljši razpravi se je sprejela tudi v podrobnostih. Razpravo so nato prekinili. (Bodoča seja jutri. Dnevni red: tretje branje danes sprejetih predlogov; dalje razprava o odredbi glede na vojne dobičke.)

Zbornica prične nato razpravljati o interpelacijah.

Poslanec grof Julij Andrássy je opozarjal v utemeljitvi svoje interpelacije, da se je izogibala opozicija med vojsko vsega, kar bi lahko vzbudilo spore med strankami. To je storila, dasi je pravzaprav političen poklic opozicije, da vodi agitacije in da vojuje političen boj. Opozicija je vsled svojega nastopa skoraj zanemarjala svojo dolžnost, a za to se je odločila le iz parlamentarnih razlogov; a tej trdnosti so tudi postavljene gotove meje. Najvišja korist dežele zahteva, da se pri odločitvi vprašanj, od katerih je odvisna bodočnost dežele, nudi opoziciji prilika, da pravočasno izve, kaj se namerava, da more svoje napore vreči na tehtnico. Vedeti hočemo, kakšni so na primer mirovni pogoji, kakšni so vojni smotri itd. Po mojem prepričanju se lahko dežela tudi po zmago-slavni vojski ravno tako uniči, kakor s porazom. (Živahno pritrdjevanje.) Govornik predlaga zato sledečo interpelacijo:

Hoče li ministrski predsednik omogočiti, da v ta namen določene zaupnike opozicije o načelih položaja sistematično in oficijelno obvesti, in sicer v oblikah, ki naj se osebno določijo. Obvestila naj se podajo v času, ko morejo zaupniki izraziti merodajnim činiteljem svoje mnenje, preden se ukrene odločitve? Hoče li ministrski predsednik dobiti pravico prositi za posebno avdijenco na Najvišjem mestu, da tam razlože svoje stališče?

Ministrski predsednik grof Tisza pohvali nastop opozicije, odkar traja vojska. Vlada čuti, da je dolžna opoziciji olajšati njen položaj, in ji, da se prepreči javne

razprave, nuditi priliko, da more svoje nazore, svoj vpliv pri odločitvah važnih vprašanj pravočasno uveljaviti. Opozarja, da je vlada do zdaj večkrat posebno v važnih in v tajnih zadevah bila v stiku z merodajnimi činitelji opozicije in jim je dala vsa pojasnila. Pripravljen je, da stopi v zvezo z merodajnimi činitelji opozicije, da se doseže modus procedendi (način postopanja), po katerem se bo omogočilo trajno obveščanje voditeljev opozicije. (Živahno pritrdjevanje na desnici.) Pristavi še hoče, da želi, naj bodo ta obvestila vedno, če le mogoče, pravočasna, da bo mogoče svetovati, preden bo prepozno in preden se bo stalo nasproti dovršenim dejstvom.

Seveda so mogoči slučajji, da to ne bo mogoče. A zagotavlja, da bo gledal na to, da bodo gospodje vedno pravočasno poučeni. (Pritrdjevanje.) Kar tiče avdijenc voditeljev opozicije pri Njegovem Veličanstvu, ni ministrski predsednik nikdar zabrajeval osebnega stika voditeljev opozicije s krono, ker je bil vedno prepričan o tem, da tak osebni stik lahko rodi ugodne posledice.

Grof Andrássy je izjavil, da vzame na znanje lojalna izvajanja ministrskega predsednika, nakar se je vzel odgovor ministrskega predsednika soglasno na znanje in se je zaključila seja ob pol 9. uri zvečer.

Dnevne novice.

+ **K zahtevi po odpravi § 19. drž. tem. zakona.** Spricho nemške zahteve, da se odpravi § 19. o enakopravnosti vseh državljanov, vprašuje neki konservativen parlamentarec v »Information«, da-li v nemškem taboru ni mož, ki bi se zavedali odgovornosti, ki bi jo pojmlili, kad vtis bi morala ta improvizacija napraviti pri vseh nemških narodih v državi. Ali ni v nemškem taboru nikogar, ki bi poučil druge, da so take propozicije tembolj nesmiselne, ker ni najmanjše nade, da bi se mogla ta nasilna izprememba uresničiti. Ali mislijo nemški politiki, da je res mogoče, da bi iz vojne izišla Avstrija obežila svojo bodočnost z nevarnostmi takega boja? — Po praški »Union«.

+ **Starešinstvo Leonove družbe** ima svoje sedanje položnice še iz one dobe, ko je bilo še odsek Leonove družbe; zato imajo položnice še napis: »Leonova družba (Starešinstvo)«. Treba je torej pozornosti, da se te položnice ločijo od položnic Leonove družbe, ki imajo napis samo: »Leonova družba«. Po vojski si bo Starešinstvo oskrbelo nove položnice, na katerih bo razloček bolj razviden.

Ne dajmo se slepiti sovražniku. Rá-teče, p. Bela peč, Gor., 3. julija 1916. Tukaj so Lahi 30. junija in 1. julija metali iz aeroplanov ne bomb, ampak letake iz raznobarvanega papirja. Brali smo v hrvaškem jeziku, kako »slabo« se godi Avstrijcem na južnotirolski in gališki fronti. Nikar ne verjemite tem poročilom, ker so neresnični! Drug laški aeroplan je trosil iz zraka fotografije, ki kažejo, kako dobro se godi avstrijskim ujetnikom na Laškem. Mi pa mislimo, da se Italijani počutijo jako slabo, ker na ta način iščejo veljave. Lahi še sami nimajo kaj jesti, bodo pa našim vojakom tako stregli? Ne dajmo se slepiti sovražniku. Kdor dobi tak letak, naj ga izroči orožniški postaji.

— **Vojna umetniška razstava**, pri kateri sodelujeta profesorja Frangés in Iveković, se v Zagrebu otvori.

— **Leše pri Tržiču.** Izredna čast je letos doletela znano, občespoštovano hišo Rahotovo in z njo lešansko župnijo. Že tretji sin sedanega g. župana, frančiškan o. Metod Valjavec je namreč imel v lešanski farni cerkvi 2. julija t. l. novo mašo. Kolikor nam je znano, je na Kranjskem poleg imenovane samo še ena družina, iz katere so izšli trije še sedaj živeči duhovniki bratje. Pridigoval je novomašnikov brat g. dr. Jožef Valjavec; zlasti ganljivo pa je bilo videti, ko sta pri oltarju g. novomašniku levitirala dva brata duhovnika, oba salezijanca. Žal, da ni bilo matere, ki je tri sinove darovala sv. Cerkvi; legla je že pred sedmimi leti v grob. Še ostalim domačim čestitamo iz dna srca, ko s ponosom zremo na tako vrlo družino, ki je v resnici ponos slovenske domovine.

— **Zrelosni izpiti na novomeški gimnaziji.** K zrelosti izkušnji v poletnem roku 1916 so se na c. kr. gimnaziji v Novem mestu prijavili zadnji trije javni učenci 8. razreda. Pismene izkušnje so bile 14., 15., 16. in 17. junija; ustna izkušnja se je vršila 28. junija popoldne pod predsedstvom c. kr. deželnega šolskega nadzornika g. vladnega svetnika dr. Ivana Bezjaka. Maturitetno sprichevalo z odliko je dobil Franc Lončar iz Ljubljane; tudi ostala dva maturanta Viktor Markič iz Tržiča na Gorenjskem in Jožef Saje z Vrhnike sta prestala zrelosni izpit. — Tekom šolskega leta 1915/16 je napravilo zrelosni izpit 23 kandidatov, ki že služijo v vojni, med njimi štirje z odliko. Vsega je torej na novomeški gim-

naziji v minolem šolskem letu dovršilo maturo 26 učencev, med temi pet z odliko.

— **Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda** je dobil Jožef Križman iz Strug pri Dobrepoljah.

— **Sultan odlikoval Hrvatico.** Sultan Mohamed V. je podelil soprogici deželnega poglavarja za Bosno in Hercegovino Gizeli pl. Sarkotić red Šefekat.

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglašil po 13 mesecih Anton Porovne iz Klanca pri Komendi. Z njim sta še dva tovariša, eden doma iz Cerkelj, drugi iz Lahovč. — Istotako po 13 mesecih se je oglašil iz ruskega ujetništva četovodja Gabrijel Mihelj iz rihemberskih Brji.

— **Zamenjan površnik.** Prosi se dotičnika zaradi zamenjanega površnika oglašiti se pri šoferju poštnega auta, ki vozi iz Postojne v Ajdovščino.

Ljubljanske novice.

Ij **Na Rožniku** bode imelo v nedeljo, 9. t. m., ob sedmi uri cerkveni govor in sv. mašo katoliško mladeniško društvo. K udeležbi vabimo tudi vse prijatelje društva.

Ij Etbin Kristan umrl v Ameriki?

Preko Štajerske je prišla v Ljubljano vest, da je v Ameriki umrl socialnodemokratski vodja in pisatelj Etbin Kristan. Prišlo je baže pismo nekega delavca iz Amerika v Ljubno, v katerem sporoča smrt Etbina Kristana. Mogoče, da je tako pismo pasiralo angleško cenzuro, v Ljubljano že dolgo časa nismo dobili ne pisem ne časopisov iz Amerike, ker vse zapleni angleška cenzura. Danes zgorajšjo vest moremo samo beležiti, ako se potrdi, bomo kaj več izpregovorili.

Ij **Poročil** se je danes koncertni vodja »Glasbene Matic« g. Matej Hubad z gđeno Jerico Dolenc.

Ij **Ranjen** je bil na italijanskem bojišču 20letni pionir g. Franc Theuerschuh, sin splošno priljubljenega portirja na ljubljanskem glavnem kolodvoru, g. Theuerschuh. Pred sovražnikom je stal 16 mesecev. Ranjen je bil mladi junak povodom razstrelbe nekega podkopa.

Ij **Umrla** je po kratkem bolehanju učenka VI. razreda Albina Susteršič, stara 13 let, hčerka posestnika in strojevodje na Cesti na Loko št. 19. Pogreb bo v petek popoldne ob 4.

Ij **Umrl** so v Ljubljani: Viktor Godler, sin železniškega sprevodnika, 1 leto. — Janos Czompyak, pešec. — Fran Bajt, bivši dninar-hiralec, 81 let. — Josip Urbanija, delavec-hiralec, 56 let. — Marija Lukežič, delavka-hiralka, 28 let. — Jožefa Skubin, begunka-zasebnica, 69 let. — Marija Kramar, rejenka, 11 mesecev. — Ferdinand Perrozola, laški pešec-vojni ujetnik.

Ij **Umrla** je dne 3. t. m. v dež. bolnici Franciška Rus, blagajničarka v kavarni »Leon« na Starem trgu, doma iz Brež pri Ribnici, stara šele 30 let.

Ij **Provincijalni odbor državnega društva v Solnogradu orožniških vpokojencev za Kranjsko v Ljubljani** vabi vse svoje člane h glavnemu občenemu zboru, ki se vrši v nedeljo, dne 9. julija 1916 ob 3. uri popoldne v vrtnem salonu gostilne »Novi svet« v Ljubljani z sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega glavnega občnega zbora. 2. Poročilo načelnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo pregledovalcev računov. 6. Predlogi. 7. Volitev novega provincijalnega odbora in njegovih funkcionarjev.

Ij **Pri glavnem občenem zborovanju državne zveze bivših državnih varnostnih organov na Dunaju, II., Nordbahnstraße 20,** orožniških vpokojencev za Kranjsko v vrtnem salonu gostilne »Novi svet« v Ljubljani dne 2. julija 1916, ob 3. uri popoldne pri ustanovitvi orožniškega provincijalnega odbora za Kranjsko v Ljubljani so bili soglasno izvoljeni sledeči gg.: Za načelnika g. Martin Maicen, stražmojster v pok. in privatni uradnik; za načeln. namestnika g. Anton Kovarčič, stražmojster v pok. in privatni uradnik v Spodnji Šiški št. 104; za tajnika g. Franc Widmayer, stražmojster v pok. in občinski tajnik v Mostah pri Ljubljani; za tajnika namestnika g. Iv. Pavšek, stražmojster v pok. in pomožni uradnik v Ljubljani, Japlova ulica; za blagajnika gospod Josip Čegnar, stražmojster v pok. in hišni posestnik v Spodnji Šiški, Gasilska cesta št. 240; za blag. namestnika g. Franc Juvan, stražmojster v pok. in uslužbenec pri deželnem odboru v Ljubljani; za pregledovalce računov g. Franc Božič, okrajni stražmojster v pok. v Ljubljani, Zatiška ulica št. 1, in g. Ivan Wiederwohl, postajevođa v pok. in preglednik na električni železnici v Novem Vodmatu šte. 43 pri Ljubljani; za odbornike g. Rakovec Ivan, stražmojster v pok. v Ljubljani, Jurčičev trg št. 2; g. Povše Jakob, postajevođa v p., Srednja vas pri Kočevju; g. Josip Jeglič, Celovška cesta št. 35, in g. Josip Urbas, stražmojster v pok., vinski trgovec in posestnik v Spod. Logatcu. — Vsi gospodje so se izjavili, da bodo vedno delali v prid

društva in v prid orožniških vpokojencev za Kranjsko ne glede na njih mišljenje in stan.

Ij Ciklon. Včeraj okoli pol 12. ure dopoldne je nastala ploha s hudim viharjem. Vihar je bil tako močan, da je lomil dreve. Tako je na primer podrli kostanj na Gradu, na Svečarjevem vrtu na Karlovski cesti in istotako eno drevo, v »Zvezdi« dva kostanja, v Tivolskem gozdu in na Golovcu je enako polomilo več dreve in vej. Vihar je posebno po sadonosnih otresel mnogo sadja, po polju pa vrgel žito. Po mestu so žvenketale pri oknih šipe in celo pri »Prometni banki« na Sv. Petra cesti je vihar odlomil pri izloženem velikem oknu rom in treščil na hodnik in razbil na drobne kosce vso šipo. Sploh je bil večerajšnji vihar izredno močan ter napravil tudi po strehah mnogo škode in drugih neprilic, in ubogi človek, če je bil na planem. Med ploho je padla tudi kaka toča, a tako neznatno, da sploh ni prišla v poštev, vsaj v Ljubljani ne. Sploh je bil večerajšnji cel dan izredno viharjen.

Ij Naša se je manjša vsota denarja. Dobj se v Jenkovi ulici 13.

Ij Več kruha za poljske delavce. Delavci, ki so zaposleni s poljskim delom, žetvijo in pospravljanjem pridelkov, smejo od 5. julija do 1. oktobra 1916 porabiti 500 g moke ali kruha na dan. Zvišanje velja samo za osebe, ki resnično to delo opravljajo, ne pa tudi za njih rodbinske člane.

Ij Najdene stvari v času od 1. junija do 3. julija 1916. Dobe se pri c. kr. polic. ravnatelstvu v Ljubljani: 1 črnousnjata denarnica z 7 K 20 v., 2 svetlinje in poštne oddajni listi, 1 črnousnjata raztrgana denarnica z 1 K 53 v. in 1 kovinast prstan, 1 ročna torbica iz platna s črno denarnico, 1 legitimacija in 1 škarjice, 100 K v bankovcih, 2 K v bankovcu, 2 K v bankovcu, 10 K v bankovcih, 10 K v bankovcih, 6 K v papirju, 4 K v papirju, 4 K v papirju, 4 K v papirju, 6 K v papirju, 6 K v papirju, 1 obrestni kupon št. 1560—55, za 40 kron od 4% zajema vojvodine Kranjske, 1 par zlatih uhanov, 1 zlata kravatna igla, 1 zapestna ura z zlato zapestnico, 1 zapestna ura z zlato zapestnico, 1 zlat prstan z rdečim kamnom, 1 varnostna igla z 3 briljanti, 1 zlat velik poročni prstan, najden 15. aprila 1916 z 1 denarnico, 1 nikelnasta moška ura, 1 nikelnasta Roskopf ura z verižico, 1 kovinasta zapestna ura z jermenom, 1 ščipalnik s futralom, 1 zlat ščipalnik, 1 damski dežnik, 1 polsvilen moški dežnik z zelenkastim ročajem, 1 posvilen črn dežnik v palici z rjavousnjatim futralom, 1 brivski nož, 1 palica z jeleno-rogovim držajem, 1 dolga mesingasta veriga z ključavnicco, 1 belosvilnata damska šerpa, 1 polsvilen damski dežnik.

Ij Mestna zastavljavnica Ljubljanska naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 13. julija redna mesečna dražba za v mesecu juliju 1915 zastavljenih dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 3. do 6. ure popoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo. — Za prostovoljno dražbo namenjene predmete naj prinese stranke dopoldne en dan pred dražbo v urad. Dragocenosti kakor efekti večje vrednosti se od zato interesiranih oseb lahko ogledajo na dan dražbe od 9. do 12. ure dopoldne v uradnih prostorih.

Primorske novice.

Velikodušen dar za vojno-oskrbne namene. Baron Ivan Economo je v spomin svojega pred kratkim na bojišču padlega sina, legacijskega tajnika barona Ivana Economa daroval za vojno-oskrbne namene na Primorskem znaten znesek 40.000 K ter je dal to svoto na razpolago namestniku baronu Friesu-Skeneju. V smislu določila velikodušnega darovalca se dovede od tega zneska 20.000 K skladu za vdove in sirote padlih vojakov s posebnim posvetilom: »Za vdove in sirote padlih Tržačanov«, 20.000 K pa skladu za podpiranje onih tržaških družin, ki so vsled vojne postale potrebne podpore.

Kringa v Istri. Grozdja se je veliko pokazalo; no ker ni žveplja, da bi ga požvepljali, se je pokazala na njem plesnoba (sidium). Slovenci, pošljite nam žvepla! — Župa šteje 1270 ljudi. Pod puško jih je 200. Skoraj vsaka hiša ima vojaško podporo. Denarja, kakor nikdar prej. Poljski delavci imajo na dan 3 K in petkrat jesti. Kosci imajo na dan 5 do 6 K in hrano. — V Istri je še mnogo iredentizma, ne avstrijskega. Skrainski čas je zdaj, da se to že enkrat zatne. Na delo tedaj poklicani faktorji. Dol z iredentizmom! Dol z poitalijančevanjem. Naj zavladaj enakopravnost in avstrijska ideja! Potem ne bodo več polentariji prežali na starodavno Avstrijo!

Umrl je v Trstu 72 letni dr. Francesco de Visintini, eden najstarejših in najpriljubljenejših tržaških odvetnikov.

Iz italijanskega ujetništva pošiljata srčne pozdrave vsem znancem in prijateljem Josko Jurešič iz Mlinskega pri Kobaridu in Anton Skočir iz Vrsna pri Kobaridu.

Od laške puškine krogle je bil dne 18. junija ranjen v levo nogo pod kolenom, ko je delal na polju, 51 let stari posestnik iz Avč št. 14, Janez Kovačič. Zdravil se je nekaj časa v vojaških bolnicah, sedaj pa je prišel v ljubljansko deželno bolnišnico, da popolnoma okreva.

Umrla je v Mödlingu gospa Virginia pl. Cosulich, soproga Teofila Cosulich pl. Pečine iz Gradiške.

Počitniški tečaji za učence višje obrtne in umetniške šole kakor tudi za vajence in mladostne pomožne delavce se bodo vršili tekom letošnjih počitnic v Trstu. Za gori navedene učence se vrše tečaji zjutraj, za vajence in delavce pa deloma zvečer deloma zjutraj, kakor je pač kateri prost. Pouk popolnoma brezplačen. Vpisovanje od 17. do 22. t. m.

Interniran v Italijo. Janez Bajt, Kamno št. 58, županstvo Libušnje, se nahaja s celo družino v Diana Marino Paradiso 8, Prov. Porto Maurizio. Vsi so zdravi.

Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani je sprejela od preč. g. Škulja, deželnega poslanca znesek 100 K kot donos igre Marijine družbe v Dol. vasi pri Ribnici. Za ta velikodušni dar se gori imenovana posredovalnica najtopleje zahvaljuje.

V Italiji internirani goriški duhovniki. Čast. gosp. Karl Stacul je pisal goriškemu nadškofu pismo, v katerem naznanja naslednje podrobnosti o goriških duhovnikih in semenišnikih, ki so internirani v raznih krajih Italije: Semenišnik Berginc, bivač na Kredu, se pritožuje nad moralno nesrečo, ki jo je v tamošnje kraje zanesla vojna. — Č. g. Frank je bil iz Florence prestavljen v Narcao, prov. Cagliari (Sardinija). — Don Giovanni Rumis se nahaja slejkoprej na svojem mestu na otoku Morosini. — Č. g. Jereb je ležal bolan v Correnosu v videmski provinci (poročilo z dne 25. aprila). — Č. g. Ludovik Kumar je bil na prošnjo svojih župljanov prestavljen iz Campobassa v Pignataro Maggiore (prov. Caserta), kjer opravlja dušno-pastirsko službo med vsemi slovenskimi interniranci, ki so raztreseni po tej provinci (500 po številu). — Č. g. Josip Kalin je bil na prošnjo slovenskih internirancev prestavljen iz Frigenta v Candido (prov. Avellino); s 110 svojimi župljani in č. g. Stolfo stanuje v starem samostanu. Njegovi župljani, ki so ostali v Sedlu in Breginju, so zbrali zanj med seboj 185 lir in mu jih poslali.

Iz italijanskega ujetništva se je oglasil Josip Juretič iz Mlinskega št. 12 pri Kobaridu, Primorsko.

Procesija v hojni črti ob Soči.

Vsako nedeljo in praznik imajo vojaki sv. mašo, in sicer v cerkvi ali pa na prostem, pri kateri igra vojaška godba. Oltar pa ovenčajo z različnim cvetjem in zelenjem sami vojaki. Seveda znajo večkrat zmešati službo božjo laške granate in šrapnela, kadar prično padati v taborišče, a ljudje zbeže takrat na vse strani. Če pa dem, dokler sem v strelskem jarku, mi reče nek Prečan, vzor mladenič, »mi ne bi bilo žal. Kajti dolžnost mi je biti tu. Ko pa pridem za par dni na oddih, tedaj mi ne da miru.« Malo je manjkalo, da ni bil tega dne ubit. Ležal je pod drevesom. Prileti granata čisto blizu njega in eksplozija. K sreči ga ne zadene noben drobec, ampak ga zasuje le s prstjo. Prišel sem, da berem sv. mašo. Tedaj mi pa pravi: »Ni mogoče, Italijan strelja, ni nobenega vojaka.« V tem trenutku pa prižvižga nad menoj granata. Pred menoj se dvigne oblak dima. Tedaj pa prileti mlada Slovenka in joka. Na moje vprašanje, kaj da se je zgodilo in če je morebiti koga od njenih domačih ubila granata, mi odgovori, da ne, ampak da jim je granata uničila hišo, iz katere se je ona komaj živa rešila. Tamkaj v bližini so bili srbski ujetniki, kateri obdelujejo polje. Eden izmed njih mi pravi: »Mala se še ni priučila na to godbo, mi pa smo je vajeni in se za to niti ne zmenimo!«

Na sv. Rešnjega Telesa pa je bilo mirno. Naš don Gligo je imel ta dan procesijo v Oželjanu. Po pripovedovanju navzočih je bila procesija nekaj posebnega. Procesiji se je pridružila tudi šolska mladina. Igrala je godba. Dominik Orel, četovodja, je stopal na čelu procesije s križem. Za njim so šli fantiči, vod vojakov, nato so šle v belo oblečene deklice. — Četovodji Butorac Hinko in Bonošič Marko sta nosila polkovno zastavo. Za njimi so nesli štirje kadeti Barbieri, Holeček, Visin in Franceschi baldahin. Za nehom so stopali častniki, nato pa zopet vod vojakov. Procesija se je pomikala skozi taborišče. Tukaj pri vhodu je vsaka stotnija postavila slavolet in krasno ovenčan oltar. Navzoči vojaki so mi pripovedovali, da je bilo to naravnost gniljivo in da tega dne ne pozabijo nikoli. Ena stotnija nas je iznena-

dila. Dočim je vladal mir, se je slišal glas: »O tiha noč, o sveta noč!«

To je bila naravnost sijajna procesija. Cerkevna oblačila so vsa preprežena z zlatom. Naš don Niko si je izposodil nebo pri oo. kapucinih, plašč in monstranco pa pri č. sestrah. Trak od zastave je tudi ves z zlatom prešit. Polku sta ga darovali žena majorja Kubine in žena stot. Rasperja, kateri sta zastavi kumovali.

Darovi.

— **Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju** so v času od 10. maja do 30. junija 1916 darovali: 600 K: Kranjski deželni odbor v Ljubljani; 150 K: Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice; po 20 kron: Dr. Frid. Babinik, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju; Posojilnica v Logatcu; Ladislav Bevc, Ing. Lt., v vojni; po 10 K: Adolf Pauser v Rudolfovo; dr. Aleks. Fabur, žel. kom.; Ivan Okretič, gen. adv., oba na Dunaju; P. Miklavčič, v. živ.-zdr. v Kočevju; dr. Jak. Zmavc, gimn. prof. v Ljubljani; dr. Karl Hinterlechner, rud. svet. na Dunaju; po 8 K: Zbirka g. Radoslava Knaflič, naduč. v Dobju (po 2 K: Ivan Žaga, provizor; Radoslav Knaflič, naduč., in Ana Bitenc, učiteljica; po 1 K: Jože Gračnar, župan, in Amalija Tržan, trgovka); po 5 K: Matija Marinček, notar v Trzinu; dr. Josip Barle, notar v Kozjem; Milan Vrtovec, m. kom. v Pulju; po 2 K: Dr. Francišek Kojoč, zdravnik na Jesenicah; Jurij M. Trunk, m. župnik v Beljaku; Fran Berlec v Kandiji. — Vsega skupaj: 902 K, za katere se društveni odbor vsem darovalcem, v prvi vrsti vis. kranjskemu deželnemu odboru, najudaneje zahvaljuje. — Za odbor prvi blagajnik: Dr. Stan. Lapajne, odvetnik na Dunaju, I., Bräuerstraße 10.

Razne novice.

Jubilej odličnega slovaškega voditelja. 28. junija je praznoval predsednik slovaške narodne stranke odvetnik Matuš Dula svoj 70. rojstni dan. Vse svoje življenje je posvetil slovaškemu narodnemu delu; po smrti voditelja Pavla Mudrona je bil izvoljen za predsednika narodne stranke.

Nezgodba kneza Fürstenberga. Z Dunaja se poroča, da je 3. t. m. ponoči podpredsednik gosposke zbornice knez Fürstenberg padel v svojem stanovanju tako nesrečno, da si je zlomil ključnico. Ostal je v domači negi.

Zločin črnogorskega generala Vešovića. O umoru avstrijskega nadporočnika po črnogorskem generalu Vešoviću in njegovih dveh bratih smo že poročali, kakor tudi, da so ti v zvezi z drugimi kovalci načrt, napasti avstrijske čete v Črnigori in jih od tam pregnati. Sedaj se pa brzojavlja iz Cetinja: »Ker se ni našel zločinec Radomir Vešović, ki je zahrbtno umoril našega častnika, zato je vojaška uprava izročila krvniku njegovega tretjega brata, kateri je bil pridržan kot talnik. Vešovićevemu očetu, ker je že 70 letni starček, je bilo vsled posebne milosti priznanešeno.«

»Arhiv solza« je ustanovil španski kralj v svojem gradu v Madridu. Arhiv vodi kraljev zasebni tajnik Emilio Torres s pomočjo 24 uradnikov. Stroške pokriva kralj iz svojih osebnih dohodkov. Na ta »arhiv solza« se dan za dnevom obrača veliko in veliko obupanih oseb s prošnjo, da bi jim pomagali v vojni izginole svoje. Začelo se je pa tako: Neka belgijska grofica, katere sin je bil v vojni izginil brez sledi, se je kot prva obrnila na španskega kralja s prošnjo, da bi ji pomagal izvedeti za sina. In res se je kralju posrečilo dobiti željena obvestila. Za ta prijazni čin so kmalu zvedele druge belgijske matere, ki so se nato tudi obrnile na španskega kralja z enakimi prošnjami. Prihajalo je vedno več pisem in vprašanj od vseh strani in končno je moral kralj ustanoviti navedeni arhiv, da more zadostiti vsem zahtevam. Doslej je menda prejel že do 250.000 vprašanj, ki so se večinoma tudi rešila. Kralj se živo zanima za vsak dopis ter večkrat pride v urad, da sam pregleda dole brzojavke.

Nova ruska mornarična postaja. Nemški listi priobčujejo, da je slišati, da je ruska mornarična postaja Kildin na Murmanskem obali sedaj dograjena. Namestili bodo tu lahke križarke in torpedolovce. Večina teh je bila tekom vojske zgrajena na Angleškem, ki bo poslala v Kildin tudi več podmorskih čolnov. Zgrajba mornarične postaje je bila zvezana z znatnimi stroški, ker je bilo treba veliko razstreljavati. Luka leži v zanožini Kola, je skozi celo leto prosta ledu ter je v neposredni zvezi z murmansko železnico. Lord Kitchener je nameraval pluti do Semevade, končne točke murmanske železnice, odkoder bi se bil s to železnico peljal v Petrograd.

Dva vojna ujetnika — moža ene in iste žene. Neki saperski podčastnik s

Češkega, ki je ujet na otoku Asinara, poroča o čudnem slučaju med tamošnjimi avstroogrskimi vojnimi ujetniki. Med njimi sta namreč dva, ki sta moža ene in iste žene. Stvar je taka: Prvi mož je odšel v vojno takoj izpočetka (l. 1914.), bil na srbskem bojišču težko ranjen in nato ujet. V ujetništvu je ozdravil. Njegova žena je pa dobila uradno naznanilo o njegovi smrti, narkar se je v drugo poročila. Pa kmalu je bil tudi drugi mož poklican v vojno službo in bil istotako od Srbov ujet. Ko so bili Srbi končno veljavno premagani, sta bila oba moža z drugimi ujetniki vred prepeljana na otok Asinara. Tu je dobil drugi mož nekega dne od svoje žene zavoj jestvin in pa skupno fotografijo cele družine. Slika je romala med ujetniki iz rok v roke in tako jo je dobil tudi prvi mož. Seveda je takoj spoznal svojo družino. Sporekla sta se z možem št. 2, nato se pa pobotala in prijateljsko pojedla darove, ki jih je poslala skupna soproga.

Za 20.000 K postala grofica. Najvišji sodni dvor se je počel te dni z naslednjo zadevo: Bogata dama iz Lvova bi bila rada postala grofica. Pisala je zato svoji prijateljici na Dunaju, naj bi ondi našla grofa — starost postranska stvar —, ki bi jo hotel proti gotovi odpravnini poročiti, ne da bi potem izvajal iz tega kake zakonske pravice. Poroka se izvrši pod pogojem, da se nevesta takoj po poroki odpelje nazaj v Lvov in je ne veže z »možem« nič drugega nego ime. Prijateljica se je posrečilo najti takega grofa in Lvovska dama je radi večje varnosti vzela za posredovalca nekega dunajskega odvetnika. Poroka se je vršila 19. januarja 1914 na Dunaju, grof je dobil 20.000 K odpravnine in »soproga« se je nemudoma odpeljala nazaj v Lvov. Stvar bi bila čisto mirno in dobro iztekla, ko bi se ne bila začela zanj zanimati dunajska odvetniška zbornica, ki je obsodila dotičnega odvetnika, ki je pri sklepu zakona posredoval, radi disciplinarnega pregreška proti časti in ugledu odvetniškega stanu, kakor tudi radi kršitve poklicnih dolžnosti. Utemeljuje se obsodba s tem, da je moral odvetnik vedeti, da gre le za navidezni zakon, samo zato, da nevesta dobi za 20.000 K grofičji naslov. Odvetnik se je pritožil na najvišji sodni dvor, ki je pa njegovo pritožbo zavrnil.

Vinogradniki!

Po naših vinogradih se je pričela močno razvijati **plesnoba na grozdju**. Če proti njej tako nastopite, se da še grozdje pred pogubo ubraniti.

Najbolj priznano sredstvo proti plesnobi je žveplanje v lepem, suhem, vročem in solnčnem vremenu, s finim žveplom.

Kdor ima žveplo, naj tedaj takoj trte, plasti grozdje, z njim dobro, ampak na fino popraši.

Kjer ni žvepla, poslužite se **kalljevoga hipermanganata**, ki je dobro nadomestilo za žveplo. Na 100 litrov vode se vzame 10 do 12 dek hipermanganata in 2 do 3 kg ugašenega apna. Vsaka snov se raztopi za-se, raztopini se zlijeta skupaj in se zmes takoj porabi.

Grozdje je treba s to tekočino tako močno poškopiti, da od njega kaplje. Vsaka jagoda se mora z njo obiliti. Škoppi se v suhem, ne v prehuho vročem vremenu.

Pa ne samo plesnoba, tudi peronospera (palež) je pričela trte napadati. Kdor se ni v tretjič škropil, stori naj to nemudoma! Vzeti je 1/4 do 1 kg galice, enako množino galuna in dvakrat toliko vgašenega apna na sto litrov vode.

Taki škropilni zmesi se primeša lahko tudi še raztopino 10 dg hipermanganata, ki se ga dobi pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, kilogram po 6 kron.

Tedaj hitro na delo, da ne bo zamujeno!

Kandija-Rudolfovo, dne 3. jul. 1916.

C. kr. vinarski nadzornik:

B. Skalicky.

Trdovratno se vzdržuje govorica, da je za nakup varnih in priporočljivih sreč z zajamčenimi dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoni. — Opozarjamo na današnji oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

Kislo zelje

večja množina se kupi. Ponudbe na 1581 A. WÖLFLING, BLED.

Naročajte „Slovenca.“

Vino in sadni mošt

od 56 l naprej. Suhe hruške od 5 kg naprej. Novi «Silva»-vrelec: namizna in zdravilna kislavoda. — Razpošilja po povzetju A. Oset, p. Guštajn, Koroško.

Posode se po zaračunjeni ceni vzame nazaj. Sprejme se tudi steklenice in sode v polnitev in protiračun na železniško postajo Spodnji Dravograd. 1579

Instruktorja

iz 5. ali 6. gimn. razreda sprejemem na deželo za svojega sina kot pripravno za 1. gimn. razred. Prosta hrana, perilo in stanovanje. Ponudbe na: H. HUMER, POLŠNIK, p. Litija. 1582

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in dober

rizling

v Vipavo. — Načelstvo.

Ako naročite

2569

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega Rdečega križa
1 srečko ogrskega Rdečega križa
1 srečko budimpeštanske bazilike
1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880
1 dobitni list 4% ogr. hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

— 12 zrebaj vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron —

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastoj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Lep lokal

v katerem je bila že več let trgovina z železnino, se radi odpotovanja odda za avgust. Z lokalom je združeno tudi stanovanje. Poizve se: Karlovska cesta 8.

Prostovoljna javna

dražba pohištva

itd. se vrši v soboto dne 8. julija t. l. na Emonski cesti 8. II. nadstr. — Kupci se vabijo.

Sprejme se

prodajalka

izurjena v vseh strokah mešane trgovine. V korespondenci in knjigovodstvu izurjene imajo prednost. Naslov pove uprava lista pod »Prodajalka« št. 1558.

Lepo, veliko

skladišče

se odda s 1. julijem v Frančiškanski ulici štev. 8.

Učenca

poštenih staršev sprejme svečarna in lectarna Josipina Šink v Kranju. 1434

Glasovir

(Bösendorfer) dobro ohranjen še prodaja. O. Gorjanović, Krško.

Milo

za pranje zajamčeno 28% maščobe temno rujevo v zabojih à 50 kg dobavlja najceneje tvrdka A. KUŠLAN, Ljubljana, Karlovska cesta 15.

Izjava.

Svarim tem potom vsakogar, da ne da brez mojega osebnega dovoljenja nikomur bodisi kdorkoli, na upanje bodisi v denarju, v blagu ali na drug način na moje ime, ker jaz nisem plačnik.

Josip Potočni, deželni laborant. Ljubljana, Dunajska cesta 38.

POŠTENO DEKLE

20 let staro, ki je vajeno trgovine, pa bi se rado še nadalje izučilo, išče službe v kako trgovino na deželo. Prijave pod šifro: »Pošteno deklet«.

500 K

1431

Ria-Balsam.

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 5-50, 6 lončkov K 5-50. Stotine zahvalnic in priporočil. Potenje nog in rok odpravi Ita-prašek. Cena K 1-50, 3 škatle K 3-50, Kemeň Kaschau (Kassa) L, poštni predal 12/844 Ugrsko.

THE VERA American Shoe

za gospode in dame iz Amerike.

Moderno
priležno
lično
ceno
trpežno

Edina prodaja:

čevljarica
J. Szantner
Ljubljana
Selenburgova ulica 4

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

MAČEJ HUČBAJ

koncertni vođa Glasbene Matice

JERICA HUČBAJ roj. DOLENEC

poročena.

Na Skarušini, 6. julija 1916.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod.

Vsem sorodnikom prijateljem in znancem naznanjamo prežalostno vest o izgubi naše iskrenoljubljene, nepozabne soproge, oziroma sestre, gospe

Jožefe Skubin zasebnice

katera je po dolgem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, v torek dne 4. julija v 70. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo drage pokojnice se je v sredo dne 5. julija ob 6. u. popoldan položilo v začasni grob na pokopališču pri sv. Križu in se bo poznejša prepeljala v Gorico svoječasnno naznanila.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v stolni cerkvi v Ljubljani in v Gorici. Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 5. julija 1916.

Anton Skubin c. kr. vad. učitelj v p. odlikovan z zlatim zaslužnim križem soprog. Elizabeta Albisser sestra.

Venci se v smislu pokojnice hvaležno odklanjajo.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše srčno ljubljene soproge, oziroma sestre, gospe

Jožefe Skubin

kakor tudi za častno udeležbo pri pogrebu nepozabne pokojnice, izrekamo tem potom vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

Globoko žalujoči ostali,

Rok

za subskripcijo

novih

srečk avstr. Rdečega križa

poteče 10. julija 1916.

Prijave sprejema po originalnih pogojih, t. j. à K 30.— za komad

Ljubljanska kreditna banka

kot članica prodajnega sindikata

pri svoji blagajni v Ljubljani in pri podružnicah v Celju, Celovcu, Gorici (t. č. Ljubljana), Sarajevu, Splitu in Trstu.

Zalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskrenoljubljena mama, sestra in teta, gospa

JERA HAFNER roj. GORJUP

hišna posestnica

danes, v torek, dne 4. julija ob 10. uri zvečer, po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, v 53. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajne se bo vršil v četrtek, dne 6. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v tukajšnji farni cerkvi.

Blago pokojno priporočamo v blag spomin in molitev.

Kranj, dne 4. julija 1916.

Marija in Angela hčeri.